

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרס 2010

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 16 במאי 2010, אושרו הדוחות הכספיים המאוחדים והבלתי מבוקרים של חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ לשלושת החודשים הראשונים של השנה, שהסתיימו ביום 31 במרס 2010.

הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2009.

הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרס 2010 נסקרו ע"י רואי החשבון המבקרים של החברה.

הסקירה האמורה היא בהיקף מצומצם, בהתאם לנהלים שנקבעו לצורך זה על ידי לשכת רואי חשבון בישראל ואינה מהווה ביקורת לפי תקני ביקורת מקובלים, ועל כן לא חיוו רואי החשבון המבקרים את דעתם עליהם.

התפתחויות כלכליות בעולם ובמשק הישראלי

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 נמשכה מגמת ההתאוששות בכלכלה העולמית, בין היתר כתוצאה מסימני התאוששות בכלכלת ארה"ב, שנתמכו על ידי הרמה הנמוכה של הריביות וצעדי הסיוע הממשלתיים, לצד הפעילות הכלכלית החזקה יחסית במדינות מזרח אסיה. על רקע התפתחויות אלה עדכנה קרן המטבע העולמית, פעמיים השנה, את תחזיותיה לצמיחה בכלכלות העולם, ועל פי התחזית האחרונה, מחודש אפריל 2010, הכלכלה העולמית תצמח בשנת 2010 בשיעור של 4.2% וכלכלת ארה"ב תצמח בשיעור של 3.1%. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 נותרו ריביות הבנקים המרכזיים בארה"ב ובאירופה ללא שינוי, ברמתן ההיסטורית הנמוכה (0.25%-0% בארה"ב, 1% בגוש האירו ו-0.5% באנגליה), מתוך רצון לסייע להמשך ההתאוששות הכלכלית ועל רקע רמות אינפלציה נמוכות יחסית: בחודש מרס נרשמה אינפלציה שנתית בשיעור של 2.3% בארה"ב ו-1.4% בגוש האירו, כשאינפלציית הליבה (ללא מזון ודלק) בכלכלות אלו הייתה אף נמוכה יותר. רמת האבטלה בארה"ב (9.7% במהלך הרבעון הראשון) ובגוש האירו נותרו גבוהות יחסית לעבר ותמכו בהחלטות הריבית כאמור.

במהלך הרבעון הראשון נתונים הכלכליים רבים שהתפרסמו בארה"ב ובחלק ממדינות אירופה היו טובים. החברות בארה"ב דיווחו על תוצאות טובות מהצפוי לרבעון הראשון, מדדים פיננסיים שונים (כדוגמת מדד ה-VIX) המשיכו להשתפר, או לשמור על יציבות, ומרבית מדדי המניות בשווקים המפותחים המשיכו לעלות, אם כי בשיעורים מתונים יותר מבעבר.

עם זאת, מספר גורמים העיבו על הכלכלה העולמית ובעיקר משבר החובות של יוון והפרסום כי הגירעון והחוב של יוון היו גבוהים בהרבה מהנתונים שדווחו בעבר על ידי הממשלה המקומית. גם מדינות אחרות באירופה (כמו אירלנד, פורטוגל וספרד) סובלות מרמת חוב או גירעון גבוהה, ובמהלך הרבעון הראשון חברות דירוג האשראי הורידו מספר פעמים את דירוג האשראי של מספר מדינות (כמו יוון) על רקע היקפי החוב והגירעונות הגדולים שלהן.

בעיית החובות הממשלתיים הגבוהים מעיקה גם על המשק האמריקאי וה-Congressional budget office (CBO) העריך במהלך הרבעון, כי הגירעון בתקציב השנה יהיה גבוה מהגירעון בשנת 2009 ומהמתוכנן בעבר. ברבעון הראשון חלה ירידת תשואות בארה"ב, גרמניה ואנגליה, בעיקר בתשואות הקצרות, על רקע ההערכות כי ריביות הבנקים המרכזיים אינן צפויות להשתנות בקרוב. בגרמניה ירדו התשואות לשנתיים ב-37 נקודות בסיס. מנגד, במספר מדינות, כמו יוון ופורטוגל, חלה עליה חדה בתשואות, לאור החשש מחדלות פרעון של אותן מדינות. פערי התשואות באיגרות חוב ל-10 שנים של יוון וגרמניה עלו מ-239 נקודות בסיס בתחילת השנה ל-344 נקודות בסיס בסוף הרבעון.

בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2010, מדד ה-S&P 500 עלה בשיעור של 4.9%, מדד ה-FTSE עלה בשיעור של 4.9%, מדד ה-DAX הגרמני עלה בשיעור של 3.3% ומדד ה-Nikkei 225 עלה ב-5.2%. לעומת העליות האמורות בולטת הירידה במדד שנחאי הסיני, בשיעור של 5.1%, על רקע החששות מאינפלציה וצעדי הריסון של הבנק המרכזי הסיני. האירו נחלש מול הדולר בשיעור של 5.6% על רקע משבר האשראי ביוון. במשק הישראלי ניכר שיפור בפדיון של רשתות השיווק. ברבעון הראשון של שנת 2010 חלה עליה בשיעור של 8.2% בסך הפדיון של רשתות השיווק (במחירים קבועים), וזאת בהמשך לעליה בשיעור של 7.3% ברבעון האחרון של שנת 2009.

התפתחויות כלכליות בעולם ובמשק הישראלי (המשך)

ההתאוששות במשק הישראלי ניכרת גם בשוק העבודה, ועל פי נתוני המגמה, שיעור האבטלה בחודשים ינואר ופברואר 2010 עמד על 7.3%, לעומת 7.4% בחודש דצמבר 2009 ו-7.9% בחודש מאי 2009 (הגבוה ביותר במשבר הנוכחי). התוצר המקומי הגלמי במשק הישראלי ברביע הראשון של שנת 2010 בשיעור שנתי של 3.3%, לאחר עלייה של 4.8% ברביע הרביעי של 2009 ועלייה של 3.6% ברביע השלישי של 2009. העלייה בתוצר ברבע הראשון השנה משקפת עליות בהוצאות לצריכה ציבורית וכן בהוצאה לצריכה פרטית. לעומת זאת יצוא הסחורות והשירותים ירד, וההשקעות בנכסים קבועים נשארו כמעט ללא שינוי.

התפתחות שערי חליפין ואינפלציה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 תוסף השקל מול הדולר בשיעור של 1.6% ומול האירו בשיעור של 8.3%. במהלך התקופה הושפעה התנהגות שער החליפין מהתחזקותו של הדולר מול מטבעות עיקריים בעולם, ובפרט מול האירו (בכ-6%), על רקע המשבר ביוון, וזאת במקביל להמשך רכישות מט"ח על ידי בנק ישראל. ברבעון הראשון רכש בנק ישראל כ-2.3 מיליארד דולר, כאשר 1.5 מיליארד דולר מתוכם נרכשו בחודש ינואר 2010.

מדד המחירים לצרכן ירד במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 בשיעור של 0.9%, לעומת עליה של 0.5% ברבעון האחרון של שנת 2009 וירידה של 0.1% ברבעון הראשון של שנת 2009. בניכוי גורמים עונתיים, עלה המדד ברבעון הראשון של שנת 2010 בשיעור של 0.1%.

בחינת שינויי המחירים במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2010, על פי קבוצות צריכה ראשיות, מצביעה על ירידה חדה בסעיף ההנעלה וההלבשה (18.2%). סעיף אחזקת דירה ירד ב-4.1% וסעיף ירקות ופירות ירד ב-2.1%. ביתר הקבוצות השינויים היו מתונים יחסית. סעיף הדיוור ירד ב-0.2%.

האינפלציה השנתית (12 חודשים לאחור) עמדה בחודש מרס 2010 על 3.2%. שיעור זה גבוה מהגבול העליון של יעד האינפלציה של הממשלה (3% לשנה) וגבוה ממדדי האינפלציה בארה"ב ובאירופה (Euro area).

שוק ההון

מדד המניות הכללי היה גבוה בסוף חודש מרס 2010 ב-10.4% בהשוואה לרמתו בסוף חודש דצמבר 2009. זאת, בהמשך לעליה של 13.8% ברבעון האחרון של שנת 2009 ועליות חדות יותר (כ-20%) בתקופה המקבילה אשתקד. ערך השוק של המניות וההמירים (לא כולל מוצרי מדדים) עמד בסוף חודש מרס 2010 על 790 מיליארד ש"ח, לעומת 714.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2009.

העליות במחירי המניות הקיפו את המדדים העיקריים של הבורסה, למעט מדד "תל אביב בנקים", שירד בשיעור של 1.1%. מבין המדדים העיקריים, מדד יתר המניות וההמירים (כר"מ) ומדד התל טק רשמו את העליות הגבוהות ביותר (20.7% ו-18.7% בהתאמה). בסיווג לפי ענף עולה כי ענף הביטוח וענף המסחר והשירותים רשמו את העליות הגבוהות ביותר (כ-16%). עוד יצוין כי, מדד "ת"א נדל"ן 15" רשם ברבעון הראשון של שנת 2010 תשואה של 5.6% לעומת תשואה גבוהה בהרבה – 39.4%, בתקופה המקבילה אשתקד.

מדד "ת"א 25" עלה בשיעור של 7.3% (כ-11% ברבעון הראשון של שנת 2009), ומדד "ת"א 100" ב-8.5% (כ-18% ברבעון הראשון של שנת 2009).

המדד לתשואה כוללת של איגרות החוב על כל סוגיהן עלה במהלך הרבעון הראשון של השנה בשיעור של 2.6%, בהשוואה לעליה של 1.3% ברבעון הקודם ועליה של 7.9% בתקופה המקבילה אשתקד. איגרות החוב הלא ממשלתיות עלו בשיעור של 3.8%, לעומת עליה בשיעור של 14.7% ברבעון המקביל אשתקד. איגרות החוב הממשלתיות רשמו עליה של 1.8%, תוך עליות בשיעורים דומים במגזר השקלי ובמגזר צמוד המדד.

היקף הגיוסים (אג"ח קונצרני, נטו) ברבעון הראשון של שנת 2010 עמד על 8.9 מיליארד ש"ח, לעומת 35.8 מיליארד ש"ח בשנת 2009. מתוך סכום זה, הנפקות אג"ח קונצרני סחיר לציבור (בשונה מהקצאות פרטיות) הסתכמו ב-7.5 מיליארד ש"ח, לעומת 29.1 מיליארד ש"ח בכל שנת 2009.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 היו מחזורי המסחר גבוהים יחסית. מחזור המסחר היומי במניות והמירים עמד על 2.1 מיליארד ש"ח בממוצע, לעומת 1.7 מיליארד ש"ח במהלך שנת 2009 ו-1.2 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לעומת זאת, מחזורי המסחר היומיים באיגרות חוב הגיעו ל-3.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-4.1 מיליארד ש"ח בשנת 2009 ו-4.6 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים אפריל-מאי 2010

בתחזית מעודכנת מחודש אפריל 2010, ציינה קרן המטבע הבינלאומית כי הסיכון העיקרי ליציבות הפיננסית הוא החובות הגדולים של המדינות המפותחות.

המשבר ביוון המשיך להעיב על הכלכלה העולמית ובפרט באירופה, ועל אף שגובשה תוכנית סיוע על ידי גוש האירו וקרן המטבע העולמית, יישום התוכנית נתקל בקשיים שונים. בעיית החובות הכבדים באירופה התבטאה בהמשך הורדת הדירוג של יוון ופורטוגל על ידי חברות הדירוג.

התפתחויות עסקיות

• ביום 21 בינואר 2010 הודיע דירקטוריון ויזה העולמית על תכנית לשחרור הגבלות סחירות של מניות מסוימות, אשר הוקצו בעבר לחברות בארגון ויזה, ובכלל זה לחברה, בעת הנפקת המניות של ויזה העולמית לציבור. מהתכנית עולה, כי בגין מחצית מהמניות בהן מחזיקה החברה תשוחרר החסימה למסחר החל מיום 8 במרס 2010. המחצית השנייה של המניות בהן מחזיקה החברה, תשוחרר למסחר ביום 25 במרס 2011, המועד שנקבע בעת ההקצאה המקורית. במהלך חודש אפריל 2010 מימשה החברה את כל מניותיה החופשיות למסחר. בשל שערך המניות, הכירה החברה ברבעון הראשון של 2010 בקרן הון (לאחר השפעת המס) של כ-32 מיליון ש"ח. כמו כן, בעקבות מימוש המניות, צפויה החברה להכיר ברווח נקי (לאחר השפעת המס) של כ-16 מיליון ש"ח בדוחות הרבעון השני של 2010.

• התפתחויות במגזר הסחר האלקטרוני

בעקבות ריבוי חיובים חוזרים בגין ביטולי עסקאות שארעו עד סוף שנת 2009, בעיקר בתחום ענף תוספי המזון, שנסלקו על ידי חברה בת של החברה, כאל אינטרנשיונל, הוטלו על ידי ארגון ויזה אירופה סנקציות כספיות בסכום של כ-18 מיליון דולר.

בחודש ספטמבר 2009 הטילה ויזה אירופה על כאל אינטרנשיונל איסור להתקשר עם בתי עסק חדשים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 15 בדצמבר 2009.

בחודש נובמבר 2009 הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת, וזאת בתקופה של שלושה חודשים המתחילה ביום 1 בדצמבר 2009. במידה והחברה לא תעמוד בתכנית ותחרוג מכללי הארגון תישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, הפסקת חברותה בארגון.

החברה נקטה ונוקטת שורה של צעדים על מנת להבטיח עמידה בכללי ארגון ויזה אירופה ובתכנית ההפחתה, ובין היתר החליט דירקטוריון החברה, בישיבה מיום 12 בנובמבר 2009, על השעיית המיידית של נושאי משרה מסוימים בכאל אינטרנשיונל (ואשר אחד מהם פרש מהחברה טרם פרסום דוחות אלה). לאור הצעדים שנקטה החברה, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפניה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לחברה לחזור ולגייס בתי עסק חדשים. החברה נערכת בימים אלה לקראת חזרה לפסי פעילות רגילים, ובכלל זה גיוס בתי עסק חדשים, הפועלים בתחומי פעילות הסחר האלקטרוני.

בחודש פברואר 2010 התקבלה פניה מארגון מאסטרקארד העולמי (להלן: "מאסטרקארד"), בה מצביעה מאסטרקארד על שורה של חריגות לכאורה מכללי מאסטרקארד על ידי בתי עסק (בעיקר עסקאות בתחום הימורים). החברה ערערה בפני מאסטרקארד על הקביעות שנכללו בפנייתה.

ביום 22 במרס הודיעה מאסטרקארד כי תחייב את החברה, בהתאם לכללי הארגון, בסך של כ-3.6 מיליון דולר בגין החריגות שצויינו לעיל. בהודעה הביעה מאסטרקארד את הערכתה לפעולות המיידיות שנקטה החברה בעקבות קבלת ההודעה הקודמת על חריגה מכללי מאסטרקארד.

בהתאם להסכמים עם בתי העסק, חויבו מרבית בתי העסק הרלבנטיים בעלות הסנקציות הכספיות. עם זאת, אין בידי החברה בטחונות בהיקף המכסה את מלוא סכום החיוב כאמור ועלולה להיווצר חשיפה מסויימת, לא מהותית, בעניין זה.

החברה פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתם ננקטו על ידה הצעדים הבאים:

- שנויים ארגוניים, אשר במסגרתם בוצעה הפרדה בין הפעילות העסקית של כאל אינטרנשיונל לבין ניהול הסיכונים, והעברת האחריות לתחום ניהול הסיכונים בכאל אינטרנשיונל לאגף ניהול הסיכונים בחברה;
- הפסקת פעילות עם בתי עסק, בעלי שיעור חיובים חוזרים גבוה, אשר הובילה לירידה משמעותית במחזורי הסליקה ובשיעורי החיובים החוזרים;
- ביצוע הליך חיתום מחדש של בתי עסק בתחום הסליקה האלקטרונית, בהתאם לדרישות הארגונים הבינלאומיים, באמצעות חברה חיצונית;
- גיבוש נוהלי עבודה לפעילות הסליקה האלקטרונית;
- פיתוח מנגנוני ניטור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות;
- מעקב וניטור אחר הטיפול בנושא על ידי ועדת אשראי בחברה.

התפתחויות עסקיות (המשך)

כמו כן, נקטה החברה בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת התקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה.

במטרה לצמצם את הסיכונים בתחום הסליקה הבינלאומית, הופסקה סליקת בתי עסק שעוסקים בתחומי התוכן המוגדרים כ"למבוגרים בלבד", וזאת בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה.

לאור האמור, להערכת החברה, הסיכוי להתממשות הסיכון לשלילת רישיון הסליקה הבינלאומית של כרטיסי ויזה, והסיכוי לשלילת חברותה בארגון ויזה הבינלאומי, הינם קלושים.

מספר בתי עסק ומאגדים העלו לאחרונה דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות בחודשים האחרונים וצמצום פעילות הסליקה האלקטרונית עם בתי עסק מסוימים, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים. דרישות אלה עלולות להגיע לכדי הליך משפטי, במסגרתו תיתבע החברה בסכומים מהותיים.

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות מתאימות, בהתאם להערכת הנהלת החברה, בגין החשיפות הכספיות השונות שתוארו לעיל.

להלן מידע בדבר תוצאות פעילותם של כל בתי העסק אשר ההתקשרות עימם הופסקה, או שנתקבלה החלטה בדבר הפסקת ההתקשרות עמם:

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	
122	33	9	הכנסות
80	15	4	הוצאות*
42	18	5	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
			הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
11	5	1	
31	13	4	רווח נקי
			מזה: הפסד לאחר מס שנבע במישרין מהפסקת ההתקשרות
(19)	-	(7)	

* ההוצאות כוללות הוצאות משתנות אשר יוחסו לבתי העסק שנותקו, בהתאם למחזורי ולכמויות העסקאות של בתי עסק אלו, וכן הפרשות שנבעו בגין אותם בתי עסק.

במספר ביקורות פנים שנערכו בחודשים האחרונים בכאל אינטרנשיונל על ידי המבקר הפנימי של כאל וכאל אינטרנשיונל, עלו ממצאים המצביעים על ליקויים בתחומים שונים, ובין היתר בהליך החיתום שביצעה החברה לבתי העסק עימם התקשרה בהסכמים לסליקה במגזר הסחר האלקטרוני. הממצאים מצביעים על ליקויים בתחום ניהול הסיכונים, אי קיום נאות של בקרות ותיעוד, אי ציות לכללי הארגונים הבינלאומיים ואי קיום, לכאורה, של חובות הנובעות מכללי איסור הלבנת הון. ממצאים אלה נלמדים על ידי החברה, ולגבי חלקם כבר ננקטו פעולות שונות.

המבקר הפנימי ממשיך בבדיקת היבטים שונים הקשורים בפעילות החברה, ובכלל זה בקשר להתנהלות לבתי תקינה, לרבות חשדות להתקשרויות שונות בחוסר סמכות.

התפתחויות עסקיות (המשך)

לאחרונה נמסר לחברה על ידי בנק דיסקונט, כי דירקטוריון הבנק מינה משפטן בעל שם לבדיקת הפיקוח, הבקרה ודרך קבלת ההחלטות בחברה ובכאל אינטרנשיונל, נוכח הליקויים עליהם הצביע המבקר הפנימי בדוחות הביקורת, וכן על מנת לבצע הליך של הפקת לקחים נוכח הממצאים הנ"ל, ולהמליץ לדירקטוריון הבנק על צעדים שמטרתם מניעת הישנות אירועים דומים בעתיד.

ביום 22 בדצמבר 2009, הוחלט על העברת פעילות הסחר האלקטרוני בחו"ל מחברת כאל אינטרנשיונל בע"מ לחברת כאל. העברת הפעילות תבצע בדרך של מיזוג כמשמעותו בחוק החברות (התשנ"ט-1999). ההחלטה על העברת הפעילות התקבלה במסגרת שינוי מבני כולל, במסגרתו הועברה, בין היתר, אחריות הניטור והבקרה לאורגנים המופקדים על ניהול הסיכונים של החברה, במטרה לתת מענה הולם לדרישות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ובמטרה להרחיב את הפיקוח והבקרה על פעילות הסחר האלקטרוני בחו"ל. השלמת המיזוג תהיה בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי חוק החברות וכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג. למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם התקיימו כל התנאים המתלים.

- ביום 21 במרס 2010 מונה מר ישראל דוד למנכ"ל החברה. תוקף המינוי מיום 1 באפריל 2010, המועד בו נתקבלה הסכמת המפקח על הבנקים למינוי. מר דוד החליף את מר בעז צ'צ'יק, מנכ"ל החברה בשש השנים האחרונות. הדירקטוריון והנהלת החברה מאחלים הצלחה למר דוד בתפקידו החדש.

- ביום 21 באפריל 2010 נתקבלה במשרדי החברה פנייה מאת הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("הסתדרות העובדים"), לפיה למעלה משליש מעובדי החברה בחרו להצטרף להסתדרות העובדים. בפנייה הסתדרות העובדים הכריזה עצמה כארגון העובדים היציג בקרב עובדי החברה, וביקשה כי הנהלת החברה תיכנס עמה להליך הידברות ומשא ומתן בנושאי יחסי העבודה בחברה.

- במחצית השנייה של שנת 2008 ובמחצית הראשונה של שנת 2009, ערכה מחלקת הביקורת של בנק ישראל ביקורת רוחב בחברה באשר לטיפול בה נושא איסור הלבנת הון. ביום 13 באפריל 2010 נמסרה לחברה טיוטת דוח הביקורת (להלן: "טיטוט הדוח"), בה פורטו ליקויים שנמצאו במהלך הביקורת ואשר מהווים הפרה לכאורה של צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (להלן: "החוק"), התשס"א – 2001, תקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק למאגר המידע), התשס"ב – 2002, והוראות נוספות אותן נדרשת החברה ליישם מכח הוראות המפקח על הבנקים. בטיטוט הדוח נדרשה החברה, בין היתר, לפעול לתיקון הליקויים המופיעים בדוח, לקבוע נהלים ודרכי פעולה לשם עמידה בהוראות החוק ותקנותיו, ולהגדיר לוחות זמנים קונקרטיים לביצוע הפעולות. החברה פועלת להביא ליישומן המלא של כל ההנחיות שבטיטוט הדוח.

- בשנת 2004 נקבע על ידי ארגון ויזה העולמי ("הארגון") תקן לאבטחת מידע לתשלומים בכרטיסי אשראי (PCI DSS), מכוחו נדרשים בתי עסק, חברות המפעילות נקודות מכירה אלקטרוניות וחברות כרטיסי אשראי לעמוד בשורה של אבני דרך ביישום והטמעת הוראות התקן. על פי כללי הארגון, רשאי הארגון להטיל עיצומים כספיים על חברי הארגון אשר לא יעמדו באבני הדרך האמורות. לאור קשיים מסוימים שהתעוררו בהתאמת הוראות התקן לשוק כרטיסי האשראי בישראל, ואשר הביאו לעיכוב בלוח הזמנים של יישום התקן, מתקיימת בחודשים האחרונים הידברות עם ארגון ויזה בדבר השלכות העיכוב האמור. כמו כן, החברה פועלת ביחד עם גורמים נוספים להתאמת הוראות התקן לשוק כרטיסי האשראי בישראל.

הסכמים מהותיים

הממונה על ההגבלים העסקיים

בין החברה, הבנק הבינלאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי קארד בע"מ (בהתאמה: "הבנק הבינלאומי", "בנק דיסקונט", "בנק לאומי" ו"לאומי קארד") (כולם ביחד: "המבקשים" או "המערערים") קיים הסדר לסליקה צולבת.

הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") העניק למבקשים פטור להסדר הסליקה הצולבת, אלא שבמסגרת זו הממונה לא פטר את שיעורי עמלות, והפנה את המבקשים לבית הדין להגבלים עסקיים ("בית הדין"), לקבלת אישור לשיעורי עמלת המנפיק. במרוצת השנים העניק בית הדין למבקשים היתרים ארעיים וזמניים המאשרים להם לגבות עמלות מנפיק בשיעורים שהוסכמו. במקביל, הוארך תוקפו של הפטור הכללי מעת לעת. ההליך בבית הדין פוצל לשניים ונקבע כי המתודולוגיה הראויה לקביעת עמלת המנפיק תידון תחילה, ורק לאחר מכן יידרש בית הדין ליישומה. ביום 31 באוגוסט 2006 ניתנה החלטת בית הדין בעניין המתודולוגיה לקביעת עמלת המנפיק, תוך שהוא מאמץ את עיקרי עמדת הממונה ("החלטת המתודולוגיה"). במסגרת החלטת המתודולוגיה, נקבע בין היתר, כי המתודולוגיה הראויה לחישוב עמלת המנפיק מורכבת מעלות אישור העסקה, עלות הבטחת תשלום ועלות מימון האשראי. כן נקבע, כי הקטגוריות שיובאו בחשבון לעניין עמלה זו ייקבעו על פי עלויות הבטחת התשלום בעסקאות השונות, עלות אישור העסקה ועל פי הפקת התועלת מהבטחת התשלום. עוד קבע בית הדין, כי שיעורי עלויות אלה יקבעו על ידי מומחה חיצוני.

ביום 6 בספטמבר 2006 העניק הממונה פטור לשיעור עמלת המנפיק אשר גובים המבקשים, עד ליום 31 באוקטובר 2006. באותה עת ראה הממונה לנגד עיניו הסכם שהלך והתגבש בין כל חברות כרטיסי האשראי (ובכלל זה ישראל כרטיס בע"מ), באופן שיפתח את ענף הסליקה של כרטיסי מסטרקארד לתחרות (להלן: "ההסדר המשולש").

ההסדר המשולש קובע, בין היתר, את שיעורי עמלת המנפיק ואת מבנה הקטגוריות של העמלה שיחולו על חברות כרטיסי האשראי למשך תקופת תחולתו. כמו כן, הוא מתווה ירידה הדרגתית של שיעורי עמלת המנפיק עד לשיעור ממוצע של 0.875% מיום 1.7.2012, לצד צמצום מספר הקטגוריות לאורך תקופת ההסכם המשולש.

יוער, כי ההסדר המשולש קובע בין היתר, כי החל מיום 1.7.2010, עמלת המנפיק תרד לתקופה של שנתיים לשיעור ממוצע שלא יעלה על 0.975%. עוד קובע ההסדר המשולש בין היתר, כי החל ממועד זה, הקטגוריה העליונה והאמצעית יאוחדו, והפחתת עמלת המנפיק תתבצע מקטגוריה זו. בנוסף, הקטגוריה הנמוכה, שתתנה כך שיוותרו בה רק בתי עסק בהתאם להחלטת המתודולוגיה.

בעניין זה נתקבל מכתב מטעם רשות ההגבלים ביום 22 באפריל 2010. במכתבה מציינת הרשות כי לפי עמדתה, החל מיום 1 ביולי 2010 ככלל אין מקום לקיומן של קטגוריות, והואיל ולא ניתנה החלטה אחרת שעל פיה זכאים בתי עסק מסוימים להיכלל בקטגוריה הנמוכה, אזי החל מיום 1 ביולי 2010 אין עוד מקום לקיומה של קטגוריה נמוכה, ויש לבטלה. מכתב זה טרם נענה על ידי החברה או מי מטעמה.

ביום 30 באוקטובר 2006 הובא ההסדר המשולש לאישור בית הדין. להסדר המשולש הוגשו חמש התנגדויות על ידי שירותי בריאות כללית, סופר פארם, סלקום ישראל בע"מ וסלקום תקשורת קווית שותפות מוגבלת, אייס ופרטנר תקשורת בע"מ. החברה הגישה את תשובותיה להתנגדויות.

ביום 31 באוקטובר 2007 ניתן היתר זמני להסדר המשולש. היתר זה הוארך מעת לעת על ידי בית הדין. לפי החלטת בית הדין מיום 28 באוקטובר 2009, ההיתר הזמני הוארך עד ליום 30 ביוני 2010.

ביום 23 בנובמבר 2009 נתקבל מכתב מטעם הממונה, לפי נרשמו חריגות כלפי מעלה מממוצע שיעור העמלה המקסימאלי שהותר בהסדר המשולש, אשר לא קוזזו בתקופות העוקבות. להערכת הנהלת החברה, לא קיימת חשיפה כספית מהותית הנובעת מהשלכות המכתב.

הסכמים מהותיים (המשך)

בהתאם להחלטת המתודולוגיה קבע בית הדין, כי על מנת לבחון אם ההסכם המשולש שהובא לאישורו עולה בקנה אחד עם טובת הציבור, תמנה הממונה מומחה ("המומחה"), לבחינת שיעור עמלת המנפיק, הקטגוריות וקצב ההפחתה שלה. ביום 4 בינואר 2009 הומצאה חוות דעת המומחה. הצדדים ובכללם החברה, ויתרו על חקירת המומחה ועל הגשת סיכומי טענות בשלב זה ובית הדין התבקש להורות למומחה להמשיך בעבודתו לשלב השני, עד למתן חוות דעתו הסופית. בהתאם, בית הדין קבע בהחלטה מיום 4 ביוני 2009, כי מועד חקירת המומחה שהיה קבוע ליום 7 ביוני 2009 יבוטל.

ביום 28 בדצמבר 2009 הגישה הממונה הודעה, לפיה ייצר מהממונה להשלים את חוות דעתו הסופית. משכך, בימים אלו מתבצעת העברה מסודרת של כל החומר שנאסף על ידי המומחה אל רשות ההגבלים העסקיים. הממונה בוחנת חלופות שיאפשרו את סיום עבודת המומחה במהירות וביעילות. חלופות אלו יובאו בפני בית הדין להחלטתו.

ביום 25 בפברואר 2010 יצאה מלפני בית הדין החלטה בה נקבעה זהות השופטת שאליה יועבר התיק לטיפול. הכנסות הסליקה הן פונקציה של עמלות סליקה מבתי עסק, עמלה צולבת בין חברות כרטיסי אשראי ומחזורי הסליקה של החברה. לירידה בשיעור העמלה הצולבת צפויה השפעה על שיעורי עמלות הסליקה מבתי עסק.

חקיקה הנוגעת לפעילות כרטיסי אשראי

א. חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 - חוק איסור הלבנת הון, והצווים התקנות, וההוראות הנגזרות מתוכו ומשלימים אותו (כדוגמת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א - 2001 והוראות ניהול בנקאי תקין 411 וכו') [להלן: "חוקי איסור הלבנת הון"] - מטילים על החברה איסורים שונים בהתקשרות בין החברה ללקוחותיה, לצורך מניעת הלבנת הון ומימון טרור. בנוסף מטילים החוקים חובות דיווח ומטלות שונות בנוגע לפעילות החשודה כקשורה להלבנת הון או מימון טרור. מפאת היות החוקים חדשים יחסית, ולאור הניסיון שנצבר בהפעלתם, מעת לעת מתעדכנים החוקים הלבנת הון, מתוך מטרה להגברת החובות המוטלות על החברה להכרת הלקוחות, והגברת ניטור הפעולות החשודות כהלבנת הון. כך למשל בחודש יולי 2010 צפוי להיכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 במסגרתו הוכנסו בין היתר השינויים הבאים:

הורחבו ההוראות לקביעת המדיניות בנושא הכר את הלקוח, הוטלו חובות על הביקורת הפנימית לכסוי תחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הוספת דרישה לביצוע סקירות מוגברות בחשבונות של לקוחות בסיכון גבוה, נוספה דרישה לביצוע פעולות מוגברות להבנת הרקע לפעולות חריגות בחשבונות טרם דיווח לרשות, הנחיות לגבי הטיפול בלקוחות החשופים מבחינה ציבורית, שונתה הגדרת "תפקיד ציבורי בכיר", הוטלו חובות דיווח למפקח על הבנק, ונוספה הצעה מטעם בנק ישראל לתיקון צו איסור הלבנת הון.

בנוסף מתקיימות בועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת דיונים בהצעה לתיקון החוק. שצפויים התיקונים הצפויים עשויים להשפיע על יכולת החברה לגייס לקוחות ועל חובות הדיווח עליה, ואולם לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השפעתם הכספית.

ב. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 - בנוסף לתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 אשר מתייחס לכלל המערכת הבנקאית, בתאריך 24.3.2010 פרסם בנק ישראל טיוטה לתיקון נוסף להוראה 411 המתייחס לחברות כרטיסי האשראי במסגרתו מבקש הבנק המרכזי להסדיר את נושא ניהול הסיכונים הנובעים משימוש בכרטיסי אשראי בעסקות לא חוקיות המבוצעות בעסקה במסמך החסר בה לא הוצג כרטיס אשראי ברשת האינטרנט.

ההצעה אוסרת על מנפיק ישראלי לאשר עסקת הימורים ו/או עסקות בלתי חוקיות. בנוסף ההצעה מחייבת את הסולקים להתקשר עם בתי עסק אך ורק לאחר שקיבלו חוות דעת משפטית כי תחום פעילותו הינו חוקי, וכי במקרים בהם בית העסק עוסק בעיסוק עתיר סיכון, על חוות הדעת להתייחס לחוקיות תחום העיסוק של בית העסק ביחס כל הצדדים המעורבים בעסקה. החברה, ביחד עם חברות כרטיסי האשראי האחרות, מתדיינת בימים אלה עם בנק ישראל על נוסח התיקון המוצע. אם תתקבל הצעת התיקון יהיה בכך בכדי לצמצם את יכולתה של החברה לגייס בתי עסק בחו"ל.

חקיקה הנוגעת לפעילות כרטיסי אשראי (המשך)

ג. **חוק הבנקאות (רישוי) (עידוד התחרות בשוק כרטיסי האשראי)** - באפריל 2008 פרסם משרד האוצר תזכיר, בהמשך למסקנות וועדה בראשות החשב הכללי לשעבר, מר ירון זליכה, במסגרתו הוצע להסדיר את שוק הסליקה על ידי מתן רישיונות סליקה על ידי בנק ישראל ולהקנות לבנק ישראל סמכות להתערב במחירי העמלות הצולבות. בנוסף יורשה המפקח על הבנקים לקבוע שסולק - יחד עם חברות בת וחברות אם שלו - שסולקו לפחות 20% מסכום העסקאות או ממספר העסקאות בישראל בשנה קלנדרית הן "סולק גדול", ולכפות על סולק גדול להתקשר עם מנפיקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיהם. כן יורשה המפקח על הבנקים לקבוע שמנפיק - יחד עם חברות בת וחברות אם שלו - שהנפיקו לפחות 10% ממספר הכרטיסים בישראל בשנה קלנדארית הן "מנפיק גדול", ולכפות על מנפיק גדול להתקשר עם סולקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיו. בנוסף מוצע להחיל מספר סעיפים מפקודת הבנקאות על מי שיקבל רישיון סליקה. לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעות התיקון לחוק.

ד. הצעות חוק נוספות

על שולחן הכנסת הונחו בחודשים האחרונים הצעות חוק נוספות הרלבנטיות לפעילותה של החברה:

1) הצעת חוק פרטית המעלה הצעה דומות הדומה להצעות שהוגשו בכנסות הקודמות והמבקשת לתקן את סעיף 10 לחוק כרטיסי חיוב כך שמחזיקי כרטיס יוכלו לעצור חיובים לא רק בגין עסקות אשר בגינן לא קיבלו את המוצר ("כשל תמורה מלא") אלא גם בגין עסקות אשר המוצר אשר סופק בהקשרן פגום או סופק בניגוד לתנאי העסקה. לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעות התיקון לחוק.

2) הצעת חוק פרטית המעלה הדומה להצעות שהוגשו בכנסות הקודמות, והמבקשת לתקן את חוק כרטיסי חיוב כך שלצד עונשי המאסר הקיימים בגין גניבת כרטיס חיוב והונאה בכרטיס חיוב יופיעו גם קנסות כספיים.

3) הצעת חוק פרטית המעלה הצעות דומות שהוגשו בכנסת הקודמת המבקשת לאסור בעלות של בנקים על חברות כרטיסי אשראי.

4) הצעת חוק כרטיסי חיוב (תיקון - פירוט בנוגע לעסקה במסמך חסר) - הצעת חוק פרטית לחוק כרטיסי חיוב לפיה חיוב לקוח לשלם תמורת עסקה במסמך חסר יצוין על ידי המנפיק בדוח פירוט עסקאות שנשלח ללקוח. זאת, על מנת לאפשר לצרכן להבחין בין עסקאות רגילות לעסקאות שנעשו במסמך חסר ועל מנת לאפשר ללקוח לזהות עסקאות "חשודות".

5) הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - קביעת גודל מזערי לאותיות בדוחות בנקאיים לאזרח ותיק): הצעת חוק פרטית לתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) שעניינו מסירת מידע על עמלות החוק קובע כי מדי שישה חודשים ישלח לכל לקוח מידע מרוכז וסיכום של כל סכומי העמלות שנגבו ממנו. מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע כללים לעניין צורת ההודעה, ובכלל זה הגודל המזערי של האותיות בהודעה שתישלח לאזרח ותיק. האמור נועד להקל על אותם אזרחים לקרוא את ההודעות.

6) הצעת חוק החוזים האחידים (תיקון מס' 3) (חובת ציון אישור ותנאים מהותיים), התש"ע-2010 - הצעת החוק נועדה ליצור תמריץ לבעלי העסקים לאשר את החוזה בבית הדין לחוזים אחידים וכן להקל על הצרכן את דליית הסעיפים המהותיים, וזאת על ידי ציון בראש החוזה, במובלט ובשפה ברורה, את סעיפיו המהותיים של החוזה וכן ציון בראש החוזה האם אושר על ידי בית הדין לחוזים אחידים.

7) הצעה לתיקון חוק העונשין - הצעה חוק פרטית - במסגרת הצעת החוק מוצע לתקן את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, כך שיאסר על מנפיק לשלם ביוזעין, במישרין או בעקיפין, חיובים של לקוח בגין השתתפות במשחקים אסורים, לרבות משחקים באתר אינטרנט. בנוסף יאסר על סולק להתקשר ביוזעין עם ספק לסליקת חיובים לזכותו, אם הספק עוסק בהצעת משחקים אסורים, לרבות באתר אינטרנט.

ה. **הוראת ניהול בנקאי תקין 432** - בנק ישראל פרסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 432 אשר תאפשר לכל לקוח, המעוניין להחליף חשבון בנק או חברת כרטיסי אשראי להעביר באופן אוטומטי את כל הוראות הקבע המשולמות בכרטיס אחד, מכרטיס אשראי אחד לכרטיס אשראי אחר, וזאת ללא תלות בבנק המנפיק. ההוראה מחייבת תאגידי בנקאיים להקים מנגנון תפעולי אשר יאפשר את ביצוע המעבר. בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשפעה הכספית של התיקון.

הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (להלן: "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרשים תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלהם. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים:

"הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי חובות אחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי". למרות האמור לעיל, בשל מאפייניהם הייחודיים של לקוחות החברה כחברת כרטיסי אשראי, נקבע כי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית הינה 500 אלפי ש"ח או יותר. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450, Contingencies (במקור תקן חשבונאות אמריקאי Contingencies FAS 5, Accounting for), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5-ASC 450.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו צפויה היתה להיות מיושמת בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן: "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין, במועד היישום לראשונה תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור;
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים; וכן
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2010 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי. לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (המשך)

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי ללקוחותיהם, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. החמרה בדרישות התיעוד ודרישות להערכה וביצוע ההפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים שונים, לרבות בגין חשיפות האשראי החוץ מאזניות, עשויה להשפיע על התוצאות המדווחות של החברה ועל מצבה הכספי. בשלב זה, החברה לא צופה כי יחולו שינויים מהותיים בהיקף החובות הבעייתיים ובהיקף יתרות ההפרשה לחובות מסופקים בגין חובות לחברה ובגין החשיפות החוץ מאזניות הקיימות אצלה, כתוצאה מיישום ההוראה. עם זאת, היקף החובות המדווחים בתיק האשראי של הבנק צפוי לקטון בשל מחיקות חשבונאיות אשר לא כרוכות בויתור משפטי. בנוסף, יישום ההוראה מחייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים. כמו כן, הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא בניית מערכת מידע שתקבע את הפרמטרים המובילים לבניית הקבוצות הומוגניות בעלות מאפייני סיכון דומים. מהסיבות המפורטות לעיל, הנהלת החברה אינה יכולה להעריך, בשלב זה, את השלכות יישום ההוראה, על תוצאותיה הכספיות בעתיד.

בהמשך להוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007, ביום 18 בפברואר 2010 פורסמו על ידי המפקח על הבנקים תיקונים והבהרות להנחיות שנקבעו בהוראה המקורית (להלן: "תיקון ההוראות החדשות"), וכן עדכונים להנחיות מסוימות הכלולות בהוראות ניהול בנקאי תקין, במטרה להתאים את הכללים והמינוחים הקיימים, למונחים ולהנחיות החדשים שנכללו בהוראה המקורית כפי שתוקנה. בהתאם לתיקון ההוראות החדשות עודכנו, בין היתר, הוראות הדיווח לציבור באופן המפורט להלן:

- מועד התחילה של ההוראות החדשות נדחה ליום 1.1.2011;
- נקבעו דרישות הגילוי בדוחות הרבעוניים בשנת 2010;
- נקבעה דרישה כי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יכללו, בביאור 2 לדוחות הכספיים ליום 31.12.2010, ביאור פרופורמה המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוחדים ליום 31.12.2010, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה, במתכונת המפורטת בהוראות המעבר;
- נקבעה דרישה כי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יכללו בדוח הדיסקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31.12.2010 דיון בהשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוחדים ליום 31.12.2010 ועל איכות האשראי, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה וכן להתייחס לנתוני הפרופורמה הרלוונטיים בכל מקום בו בדוח הדיסקטוריון נכלל דיון או ניתנה התייחסות ליתרות ליום 31.12.2010 אשר אמורות להיות מושפעות מההוראות החדשות;
- נקבעו דרישות הגילוי בדוחות ליום 31.3.2011 על ההשפעה של האימוץ לראשונה של ההוראות החדשות, לרבות מתכונת של דוח על השינויים בהון העצמי ושל התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2011;
- נקבעו הנחיות לאופן החישוב של הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשנים 2011-2012 וכן תוקן הטיפול ומתכונת הדיווח בנוגע להפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים. בפרט, נקבע כי תאגידים בנקאיים לא יידרשו להחזיק הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים, אך יידרשו לוודא כי סכום יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין החבויות במשרדי התאגיד הבנקאי בישראל (על בסיס בנק) לא יפחת מסכום יתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", ברוטו ממס.
- במקביל, פורסם חוזר בו הותאמו דרישות ההוראה להנחיות של הוראה 311, בדבר "יחס הון מזערי" בנושא חישוב סכומים לצורך החישוב של יחס הלימות ההון של תאגיד בנקאי. בפרט, נקבע כי יתרות הנכסים וחשיפות האשראי בגין הפריטים החוץ מאזניים יחושבו לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, הפרשות פרטניות וקבוצתיות להפסדי אשראי והפרשות אחרות לירידת ערכם של נכסים אך בתוספת ההפרשה הכללית לחובות מסופקים הנכללת בהון המשני. כמו כן, נקבע כי סיכון אשראי בסיווג שלילי, סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת וסיכון אשראי אחר בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אותו חלק בחוב המכוסה בסכומים המותרים לניכוי כמפורט בסעיף 5 להוראה מס' 313, ישוקלל בשיעור של 100%;
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/ או הקמה של מערכת תשתית מחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. החברה נמצאת בעיצומו של תהליך מחשובי מקיף, אשר ייתן מענה לדרישות הזיהוי, המדידה והגילוי הנגזרים מההוראה, ואשר פיתוחו הסופי צפוי להסתיים במהלך חודש נובמבר 2010. יישום התהליך מתבצע, בין היתר, תוך סיוע של חברת ייעוץ חיצוני מובילה בתחומה אשר מלווה את החברה ביישום ההוראה. למיטב הערכת החברה, ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על מצבה הכספי של החברה למועד המעבר.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על פי הוראת המפקח על הבנקים ועל פי עקרונות וכללי חשבונאות מקובלים שעיקרם פורט בביאור 2 בדוחות הכספיים.

יישומם של כללי חשבונאות אלו על ידי הנהלת החברה בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של החברה.

ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של החברה.

הנושאים בהם האומדנים וההנחות קריטיים לדעת הנהלה הינם: הפרשה בגין חובות מסופקים, התחייבויות תלויות ותביעות משפטיות, הפרשה למבצעי מתנות, הפרשה לקנסות וחובים חוזרים.

הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שיושמו בהכנת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית של החברה בנושאים קריטיים.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

א. דירקטוריון החברה מופקד על בקרת העל בחברה. הדירקטוריון מינה את "ועדת המאזן" המופקדת מטעמו על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בחברה ומגישה לדירקטוריון, בסיום עבודתה - את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים. "ועדת המאזן" כוללת שישה דירקטורים ששלושה מהם הינם דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (כמוגדר בהוראות בנק ישראל).

ב. תהליך אישור הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים כולל את השלבים הבאים:

ועדת גילוי

כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים, המתבססת על סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - הוקמה בחברה ועדת גילוי - בראשות מנכ"ל החברה ובה חברים נציגים מהביקורת הפנימית ומנהלים בכירים נוספים. הועדה מתכנסת אחת לרבעון (קודם לתחילת הדיונים בדוחות הכספיים), ודנה בהתפתחויות שחלו בנושאים שונים במהלך פעילותו העסקית של החברה בתקופת הדיווח, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי בדוחות הכספיים, לרבות: שינוי חקיקה והוראות חדשות, שינויים במדיניות החשבונאית, התפתחות בתביעות משפטיות, שינויים בבקורות הפנימיות (אם היו כאלה), תרמיות ומעילות (במידה ואירעו). המלצות ועדת הגילוי מיושמות בדוחות הכספיים של החברה, בכפוף לדיון ואישור ועדת המאזן ומליאת דירקטוריון החברה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים (המשך)

ועדת מאזן

כאמור, הועדה המופקדת מטעם הדירקטוריון על בקרת תהליך אישור הדוחות הכספיים הינה ועדת מאזן. לקראת הדיון בפורום "ועדת מאזן", נמסרת לעיונם של חברי "ועדת המאזן" טיוטת הדוחות הכספיים בצירוף מסמכים נוספים שנועדו לסייע להם בהבנה וניתוח הדוחות הכספיים. לאחר קבלת מסמכים אלו - מקיימת ועדת המאזן דיון מפורט בטיטת הדוחות (פורום "ועדת מאזן"), בו נוטלים חלק - מלבד חברי ועדת המאזן - גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של החברה.

במסגרת הדיון סוקרים המנכ"ל והחשבונאי הראשי בהרחבה את הדוחות הכספיים, תוך מתן הסברים מפורטים לגבי הגורמים לשינויים ולהתפתחות בנכסים, בהתחייבויות ובתוצאות הכספיות, ונושאים אחרים, כגון: שינויים במדיניות החשבונאית, שינויים בחוקים ובהוראות בנק ישראל, שינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, התפתחויות בהתחייבויות התלויות והשפעתן על הדוחות הכספיים. בנוסף, מתקיים דיון נרחב בהתפתחויות שחלו בחובות הבעייתיים בחברה, בהפרשות לחובות מסופקים, ובהפרשה למבצעי מתנות. רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאים שעלו במהלך סקירת דוחות הביניים, ועל עניינים אחרים שלדעתם יש להביאם לידיעת חברי ועדת המאזן. בתום הדיון מגישה ועדת המאזן את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים - לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בעניין זה.

דירקטוריון החברה

לאחר הדיון בפורום "ועדת המאזן" - מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון - לצורך אישור הדוחות הכספיים. לקראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון טיוטה מעודכנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו ב"ועדת המאזן"), בצירוף כל המסמכים שהונחו בפני חברי ועדת המאזן, ומסמכים נוספים, במידת הצורך, על פי החלטת ועדת המאזן.

בדיון במליאת הדירקטוריון נוכחים - מלבד חברי הדירקטוריון - גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של החברה.

הדיון כולל: סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנכ"ל והחשבונאי הראשי (לרבות הנושאים שנכללו בסקירה בפורום "ועדת מאזן"), דיווח על יישום המלצות ועדת המאזן, עמידת החברה במגבלות החשיפה לסיכונים הקבועות בהוראות, או כאלה שנקבעו על ידי הדירקטוריון ודיווח על עסקאות חריגות או מהותיות לעסקי החברה.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאי סקירת דוחות הביניים, ועל נושאים נוספים שלדעתם ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להיכלל) בדוחות הכספיים.

בתום הדיון - בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת החברה - מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

התחייבויות תלויות

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים לא הוגשו כנגד החברה תביעות משפטיות מהותיות. לפרטים בדבר דרישות אשר טרם הבשילו לכדי הליך משפטי, ראה ביאור 3ד' לדוחות הכספיים.

נתונים כמותיים של הפעילות העיקרית של החברה

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסים תקפים ליום 31.3.2010

סה"כ	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
1,068	164	904	כרטיסים בנקאיים
521	102	419	כרטיסים חוץ בנקאיים
1,589	266	1,323	סה"כ

מספר כרטיסים תקפים ליום 31.3.2009

סה"כ	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
1,017	161	856	כרטיסים בנקאיים
517	110	407	כרטיסים חוץ בנקאיים
1,534	271	1,263	סה"כ

מספר כרטיסים תקפים ליום 31.12.2009

סה"כ	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
1,043	151	892	כרטיסים בנקאיים
524	103	421	כרטיסים חוץ בנקאיים
1,567	254	1,313	סה"כ

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על ידי החברה (במיליוני ש"ח)

1-12/09	1-3/09	1-3/10	
34,415	7,855	8,809	כרטיסים בנקאיים
8,523	1,987	2,083	כרטיסים חוץ בנקאיים
42,938	9,842	10,892	סה"כ

"מחזור עסקאות" - כולל עסקאות שבוצעו באמצעות הכרטיס וחיוכים בגין עסקאות בתשלום נדחה, בניכוי הזיכויים בהם זוכה הבנק או זוכו לקוחותיו בגין השימוש בכרטיסי האשראי במשך אותה תקופה ועמלות שנגבו עבור הבנק או עבור החברה. מחזור העסקאות אינו כולל משיכת מזומנים ממכשירי בנק אוטומטיים בישראל.

"כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים" - כרטיסי אשראי המונפקים על ידי החברה שלא במשותף עם הבנקים.

"כרטיסי אשראי בנקאי" - כרטיסי אשראי המונפק במשותף עם הבנקים שבהסדר ובאחריותם.

"כרטיס תקף" - כרטיס אשראי בתוקף שאינו חסום.

"כרטיס פעיל" - כרטיס אשראי שביצע לפחות פעולה אחת ברבעון האחרון.

התפתחות בהכנסות, בהוצאות ובהפרשה למס

להלן התפלגות המרכיבים העיקריים בסעיפי ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס:

1-12/09	1-3/09	1-3/10	
			במיליוני ש"ח
1,157	277	271	סה"כ הכנסות
948	228	217	מעסקאות בכרטיסי אשראי
208	49	54	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
1	-	-	אחרות
803	194	175	סה"כ הוצאות
78	20	10	הפרשה לחובות מסופקים
387	98	87	תפעול
134	29	31	מכירה ושיווק
56	14	12	הנהלה וכלליות
148	33	35	תשלומים לבנקים
106	23	31	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
249	60	64	רווח נקי

- הכנסות החברה מתחום ההנפקה נובעות מהכנסות מעמלות הנגבות ממחזיקי כרטיסי אשראי, הכנסות מעמלות צולבות המשולמות על ידי סולקים (כולל את החברה בכובעה כסולק) תמורת עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסים בנקאיים וכרטיסים חוץ בנקאיים שהונפקו על ידי החברה, הכנסות בגין העמדת אשראי והכנסות מהנפקת כרטיסים משולמים מראש.
- הכנסות החברה מתחום הסליקה נובעות מהכנסות ממרווח הסליקה (עמלות בית עסק בניכוי העמלה הצולבת), הכנסות מעמלות שירות הנגבות מבתי עסק, הכנסות בגין שירותי ניכיון והקדמת תשלומים לבתי עסק.
- הכנסות החברה מתחום הסחר האלקטרוני נובעות מהכנסות ממרווח הסליקה (עמלות בית עסק בניכוי העמלה הצולבת) והכנסות מעמלות שירות הנגבות מבתי עסק, בעסקאות המוגדרות כ"עסקאות בסיכון גבוה".

התפתחות מתקופה לתקופה

הכנסות החברה הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך 271 מיליון ש"ח לעומת 277 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון בשיעור של 2.2% המוסבר כדלקמן:

1. **הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי** הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 217 מיליון ש"ח לעומת 228 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 4.8% המוסברת ע"י קיטון בשיעור של 12.1% בהכנסות מבתי עסק נטו, הנובע בעיקר מירידה במחזורי הסליקה במגזר הסחר האלקטרוני.
2. **רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים** הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך של 54 מיליון ש"ח לעומת 49 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 10.2%.

התפתחות בהכנסות, בהוצאות ובהפרשה למס (המשך)

הוצאות החברה הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך 175 מיליון ש"ח לעומת 194 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 9.8% המוסברת כדלקמן:

1. **הוצאות הפרשה לחובות מסופקים** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו בסך של 10 מיליון ש"ח לעומת 20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 50%.
 2. **הוצאות תפעול** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו בסך 87 מיליון ש"ח לעומת 98 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 11.2%.
 3. **הוצאות מכירה ושיווק** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו בסך 31 מיליון ש"ח לעומת 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 6.9%.
 4. **הוצאות הנהלה וכלליות** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו בסך 12 מיליון ש"ח לעומת 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 14.3%.
 5. **תשלומים לבנקים** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו בסך של 35 מיליון ש"ח לעומת 33 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 6.1%.
- הפרשה למיסים** - הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך 31 מיליון ש"ח לעומת 23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 34.8%.

רווח ורווחיות

- הרווח הנקי** הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 בסך 64 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי של 60 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול בשיעור 6.7%.
- הרווח הנקי למניה** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכם ב-58.5 ש"ח, לעומת 54.9 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- התשואה להון העצמי** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הגיעה לשיעור של 25.8% על בסיס שנתי, לעומת 31.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 במרס 2010 הסתכם בסך 8,431 מיליון ש"ח, לעומת סך של 7,535 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 11.9%, ובהשוואה ל-8,579 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, ירידה בשיעור של 1.7%.

להלן התפלגות המרכיבים העיקריים בסעיפי המאזן העיקריים:

	1-12/09	1-3/09	1-3/10	
	8,579	7,535	8,431	סך כל הנכסים
	7,776	6,927	7,818	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	7,523	6,662	7,280	סך כל ההתחייבויות
	1,072	809	1,059	אשראי מתאגידים בנקאיים
	5,899	5,429	5,732	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	1,056	873	1,152	הון עצמי

התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות (המשך)

במועד ביצוע העסקה באמצעות כרטיסי אשראי:

1. לחברה הסולקת נוצרים: נכס בגין חוב של מנפיק הכרטיס או מחזיק הכרטיס והתחייבות כלפי בית עסק.
2. לחברה המנפיקה נוצרים: נכס בגין חוב מחזיק הכרטיס או הבנק המנפיק והתחייבות כלפי החברה הסולקת.

התפתחות מתקופה לתקופה

יתרת **החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** הסתכמה ביום 31 במרס 2010 בסך של 7,818 מיליון ש"ח לעומת 6,927 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 12.9% ובהשוואה ל-7,776 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 0.5%.

יתרת **הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** הסתכמה ביום 31 במרס 2010 בסך של 5,732 מיליון ש"ח לעומת 5,429 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 5.6% ובהשוואה ל-5,899 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, ירידה בשיעור של 2.8%.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים ע"ח בית העסק ועסקאות אחרות. ביום 31 במרס 2010 היתרה הסתכמה ב-5,500 מיליון ש"ח, לעומת 4,875 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 12.8% ובהשוואה ל-5,427 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 1.3%.

אשראי למחזיקי כרטיס - כולל העמדת אשראי לעסקות קרדיט, אשראי שהועמד בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר והלוואות אחרות. ביום 31 במרס 2010 היתרה הסתכמה ב-2,098 מיליון ש"ח, לעומת 1,864 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 12.6% הנובע בעיקר בגידול האשראי הניתן בכרטיס האקטיבי (אשראי מתגלגל) ובהשוואה ל-2,117 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, ירידה בשיעור של 0.9%.

אשראי לבתי עסק - הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-333 מיליון ש"ח לעומת 188 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 77.1% ובהשוואה ל-325 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 2.5% (כולל ניכיון שוברים לבתי עסק בסך 210 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2010, 170 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009 ו-209 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009).

הפרשה לחובות מסופקים - יתרת ההפרשה הסתכמה ביום 31 במרס 2010 ב-238 מיליון ש"ח, לעומת 171 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 39.2%, ובהשוואה ל-228 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 4.4%.

סך החובות הבעייתיים (חובות בפיגור מעל 3 חודשים) שבגינם אינה קיימת הפרשה מסתכמים ב-2.5 מיליון ש"ח.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ביום 31 במרס 2010 התחייבויות לבתי עסק היוו 90.6% מיתרת זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והסתכמו בסך 5,194 מיליון ש"ח לעומת 4,971 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 4.5% ובהשוואה ל-5,257 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, ירידה בשיעור של 1.2%.

התחייבות לבתי עסק הינה בניכוי יתרת ניכיון שוברים לבתי עסק שנסלקו על ידי החברה בסך 417 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2010, לעומת 284 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, ובהשוואה ל-408 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009.

מצב האמצעים ההוניים של החברה והשינויים בהם

השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

במהלך השנתיים הקודמות לתאריך הדוח הכספי לא בוצעו השקעות בהון החברה, וכן, למיטב ידיעת החברה, לא בוצעה כל עסקה מהותית אחרת במניות החברה.

מרכיבי הון

ההון העצמי ליום 31 במרס 2010 הסתכם בסך של 1,152 מיליון ש"ח, לעומת סך של 873 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009 ובסך של 1,056 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. הגידול בהון נבע, בין היתר, מהכרה בקרן הון בגין שיערוך ניירות ערך בתיק הזמין למכירה. ראה גם ביאור 13' לדוחות הכספיים.

יחס ההון העצמי לסך הנכסים ליום 31 במרס 2010 הגיע לשיעור של 13.7%, לעומת שיעור של 11.6% בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה ל-12.3% ביום 31 בדצמבר 2009.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2010 עפ"י הוראת באזל II הגיע לשיעור של 16.0%, בהשוואה ל-13.7% ביום 31 בדצמבר 2009.

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון עפ"י הוראות באזל II ליום 31 במרס 2010 הגיע לשיעור של 15.5%, בהשוואה לשיעור של 13.5% ביום 31 בדצמבר 2009.

יחס הון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2010 עפ"י הוראות באזל I הגיע לשיעור של 24.4%, לעומת שיעור של 22.7% ביום 31 בדצמבר 2009.

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון עפ"י הוראות באזל I ליום 31 במרס 2010 הגיע לשיעור של 24.1%, לעומת שיעור של 22.3% ביום 31 במרס 2009.

הלימות הון

■ יחס ההון לרכיבי הסיכון

בעקבות יישום הוראה 470 בהוראות ניהול בנקאי תקין החברה מחויבת לעמוד בדרישות הון מזערי. יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים - 9%.

החברה הביאה לאישור הדירקטוריון יעד לעמידה ביחס הון מזערי של לא פחות מ-15% עד סוף שנת 2010 וזאת לפי מתווה הפעילות הצפוי של החברה, לפיכך התקבלה החלטה במוסדות המוסמכים של החברה לפיה לא יחולק דיבידנד עד לעמידה ביעד. לאחר העמידה ביעד החברה לא תחלק דיבידנד שיגרום לירידה מיחס הון מזערי של 15.5% (נכון עד למועד בו הוראות באזל II ייכנסו לתוקף).

בנוסף, ביום 15 במרס 2009 אימץ דירקטוריון החברה מדיניות, לפיה החברה לא תחלק דיבידנד מרווחים שנצברו ו/או ייצברו בחברה עד ליום 31 בדצמבר 2009.

ראה באור 6 בדוחות הכספיים - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים.

■ שיעור ההפרשה המאזנית לחובות מסופקים ביחס לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי הינו 3.1%.

ניהול סיכונים

חשיפת סיכון והערכתו

פעילותה הכספית של החברה כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים, משפטיים, סיכונים שוק וסיכונים אחרים. החברה, בתוקף היותה חברת בת של בנק דיסקונט, פועלת בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים של קבוצת דיסקונט. במקביל, החברה מקיימת מנגנון עצמאי לניהול הסיכונים במכלול תחומי העשייה של החברה כחלק אינטגרלי מהפעילות היום יומית.

עמידה בדרישות רגולציה לניהול סיכונים ובקרתם

קיומן של פעילויות ותהליכים לניהול סיכונים בחברה הן חובות אובליגטוריות, בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין וכללי באזל II.

הוראה 339

על פי הוראה זו נדרשת החברה ליישם ניהול מושכל ומבוקר של הסיכונים השונים אליהם היא חשופה. ההוראה דורשת מעורבות של הדירקטוריון, מינוי מנהל סיכונים והקדשת משאבים להבנת, הערכת וכימות מגוון החשיפות לסיכונים תוך קביעת מסגרות לניהולם ומערכת לבחינת החשיפה הכוללת של התאגיד.

באזל II

וועדת באזל לפיקוח היא וועדה של רשויות פיקוח על הבנקים שנוסדה על ידי הבנקים המרכזיים של קבוצת 10 המדינות המפותחות (G10). מטרת הוועדה היא ליצור סטנדרטים בנקאיים אחידים, על מנת לשפר את רמת היציבות של מערכת הבנקאות העולמית. הנחיות הוועדה אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בישראל והוחלו הן על הבנקים והן על חברות כרטיסי האשראי.

הוועדה פרסמה ביוני 2004 סט הוראות שזכו לכינוי "באזל II". ההוראות נועדו לקדם את עקרונות ניהול הסיכונים, ובכלל זה, את ניהול הלימות ההון במערכת הבנקאית על מנת לחזק את היציבות הפיננסית. עקרונות אלו יוצקים בסיס להסדרה, פיקוח ומשמעת שוק מתקדמים הקושרים את הלימות ההון לסיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים שוק באופן מורכב, כולל ומדויק יותר מאשר בעבר. הוראות באזל II מורכבות משלושה נדבכים ומספר נספחים:

- נדבך I (Pillar - 1) - עוסק במדידת נכסי הסיכון, השימוש בטכניקות מפחיתות סיכון (CRM) והקצאת ההון בגינם.
- נדבך II (Pillar - 2) - עוסק בדרישות הפיקוחיות, בניהול הסיכונים הכולל, במדיניות ובדרכי הבקרה של בנק ישראל על יישום הוראות באזל II. נדבך זה כולל גם התייחסות להון הכלכלי.
- נדבך III (Pillar - 3) - כולל את דרישות הדיווח השונות הנאכפות על הבנקים.

הבנקים וחברות כרטיסי האשראי נדרשו להיערך ליישום מלא של הוראות באזל II עד סוף שנת 2009 תוך יישום הגישה הסטנדרטית (והנחת תשתית שתאפשר להתקדם בעתיד לגישת המודלים הפנימיים בסיכונים אשראי), עמידה בעקרונות באזל בנושאי ממשל תאגידי, בקרה וניהול סיכונים.

הוראה 309 בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על זווה כספי

בהוראה זו נכללות הדרישות מהנהלה של החברה בהתייחס לבקרות ולנהלים לגבי הגילוי ולבקרה פנימית על דיווח כספי. ההוראה מבוססת על הוראות רשות ניירות ערך בארה"ב שפורסמו מכח חוק סרבנס - אוקסלי (SOX).

חוק סרבנס-אוקסלי (Sarbanes-Oxley Act of 2002) פורסם בארה"ב בשנת 2002. סעיפי החוק מחילים דרישות נרחבות לגבי אחריות ההנהלה וועדת הביקורת, הגלויים בדוחות הכספיים, אי תלות רואי החשבון המבקרים, אחריותם האישית של נושאי המשרה ועוד.

המפקח על הבנקים החיל על המערכת הבנקאית בישראל את הסעיפים הבאים מתוך החוק:

- סעיף 302 - אחריות על הדיווח הכספי.
- סעיף 404 - הערכת ההנהלה את הבקרות הפנימיות (החלת הסעיף על הבנקים וחברות כרטיסי אשראי החל מיום 31 בדצמבר 2009).

ניהול סיכונים (המשך)

סעיף 302 - אחריות על הדיווח הכספי

הוראות הסעיף דורשות קיום תהליך בחינה להמצאות בקרות ונהלים המבטיחים שהמידע שהחברה נדרשת לגלות בדו"חות נרשם, מעובד, מסוכם ומדווח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והמצאות בקרות ונהלים המבטיחים שהמידע מועבר להנהלת החברה, כולל למנכ"ל ולחשבונאי הראשי, באופן המתאים על מנת לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

סעיף 404 - הערכת הנהלה את הבקרות הפנימיות

סעיף 404 לחוק ותקנות מטעמו קובעים הוראות באשר לאחריות הנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואה החשבון המבקר (attestation report) לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

סעיף 404 קובע כי ה-SEC תקבע כללים שיחייבו לכלול בכל דו"ח שנתי דו"ח בקרה פנימית (an internal control report) אשר בו ייכללו:

(1) הצהרה על אחריות הנהלה להקמה ולתחזוק של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על דיווח כספי.

(2) הערכה לתום שנת הכספים האחרונה של התאגיד, של אפקטיביות המערך ונהלי הבקרה הפנימית של התאגיד על דיווח כספי.

בהוראות ה-SEC נקבע כי בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, וכן צוין כי מודל ה-COSO המגדיר בקרה פנימית עונה על הדרישות ויכול לשמש את התאגידים כאמת מידה לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

עמידת החברה בדרישות הסעיף נבחנה באמצעות ביצוע סקר למיפוי של הבקרות ונהלים שבוצע על ידי יועצים חיצוניים ועמדה לביקורת רואי החשבון החיצוניים.

על רקע ריבוי הוראות בנק ישראל, העוסקות בניהול סיכונים והמלצות החוזרות ונשנות בדבר מערכת לבחינת החשיפה הכוללת, החליטה החברה על אימוץ מודל ניהול הסיכונים הכולל (Enterprise Risk Management).

כמו כן, בהתאם להנחיות בנק ישראל, החברה אימצה את מודל ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) כמודל מנחה לעיצוב מערך הבקרה הפנימית.

ניהול סיכונים (המשך)

תהליך הערכת הנאותות ההונית - ICAAP

במסגרת החלת עקרונות הנדבך השני של באזל II, נדרשת קבוצת כאל לתהליך הערכה עצמאי של הלימות ההון (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process). מדובר בתהליך מתמשך הכולל הערכה תקופתית מקיפה המתבצעת מידי שנה, על מנת להבטיח באופן שוטף את נאותות ההון של כאל. החברה החלה בתהליך זה בשנת 2009 והוא עתיד להיות מיושם באופן מלא בשנת 2010 (ברבעון השלישי). תהליך הערכת הלימות ההון הינו תהליך ליבה קריטי במכלול משימות ניהול הסיכונים בכאל וקבוצת כאל, אשר שותפים לו הדירקטוריון, ההנהלה, יחידות עסקיות ויחידות שאינן עסקיות. התהליך נועד לבחון את יכולת קבוצת כאל לשאת בסיכונים אליהם היא חשופה ומהווה את הבסיס לשרשרת תהליכי הליבה של ניהול הסיכונים בחברה. כאמור, הערכת הנאותות ההונית תבצע על בסיס שנתי ומטרתה - להעריך האם הון החברה הינו נאות, דהיינו נחשב למספק, אל מול החשיפה הכוללת של כאל וקבוצת כאל לסיכונים - בהווה ובראייה צופה פני עתיד.

תהליך כולל בחינה של מכלול תהליכי ניהול הסיכונים תוך כימות החשיפה הכוללת לסיכונים במונחי הון ועריכת השוואה בין היקף החשיפה לבין מקורות ההון הזמינים של החברה - בהווה ובראייה צופה פני עתיד.

הערכת הנאותות ההונית הינה נדבך קריטי בבניית אסטרטגיית הפעילות של החברה, שכן היא משלבת הבנת הסיכונים הגלומים בכל קווי פעילות, קיימים וחדשים, והשפעת סיכונים אלה על ההון. כך, בעת בניית אסטרטגיית הפעילות, קביעת התיאבון לסיכון תגודר באמצעות וידוא הנאותות ההונית, המחייבת כי רמת ההון הקיימת מספקת על מנת להבטיח את האיתנות של קבוצת כאל בהתחשב בסיכונים המהותיים אליהם היא חשופה, לא רק בפעילויות הקיימות, אלא אף בכל פעילות חדשה מתוכננת.

ניהול נאות ופיקוח על מבחני קיצון

ביום 5 בינואר 2010 פורסם תרגום של מסמך ועדת באזל מחדש מאי 2009 בנושא "ניהול נאות ופיקוח על מבחני קיצון". התרגום הופץ למערכת כחלק ממאמצי הפיקוח על הבנקים לפעול לשדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקרה והממשל התאגידי.

החברה בוחנת את השלכות יישום החוזר.

ניהול סיכונים כולל

רקע

ככלל, בבסיס היכולת ליטול ולנהל סיכונים, באופן מחושב, עומדת הבנת היכולת לשאת סיכון (Risk Capacity). ניתן לומר כי יכולת קבוצת כאל לשאת סיכון, או קיבולת הסיכון של קבוצת כאל, נגזרת מצירוף של מספר גורמים, ובכללם חוסן פיננסי, יכולת לגייס הון ויכולת תפעולית לנהל סיכונים על בסיס אופטימאלי.

משהוגדרה קיבולת הסיכון, היא משמשת כבסיס לקביעת התיאבון לסיכון אשר יתקשר ויישם לצורך קבלת החלטות עבור סוגי סיכונים עיקריים.

בהקשר זה, קבוצת כאל מכירה בחשיבות קביעת התיאבון לסיכון וכבר החלה בהיערכות לכך. תהליך קביעת התיאבון לסיכון צפוי להתבצע במהלך המחצית הראשונה של שנת 2010.

ניהול הסיכונים הכולל בקבוצת כאל מבוסס על מנגנון הקושר בין יעדי הקבוצה, הסיכונים ומכלול הגורמים המעורבים בתהליך ניהול הסיכונים. קבוצת כאל מקיימת מודל לניהול סיכונים כולל, שהינו מודל פרואקטיבי, הפועל באופן יזום לזיהוי וטיפול בסיכונים השונים להם חשופה החברה ולא מסתפק בתגובה להתפתחויות ואירועים.

ניהול סיכונים (המשך)

המטרות והמדיניות של ניהול הסיכונים הכולל

- מטרת מדיניות ניהול הסיכונים הכולל בקבוצת כאל הינה להבטיח את אפקטיביות הניהול והשליטה בסיכונים לרוחב כל קטגוריות הסיכון וברמה מצרפית כוללת, בחברה ובחברות הבת.
- מודל ניהול הסיכונים בקבוצת כאל הוא מודל ניהולי הבא ליצור איזון בין שלושה מעגלים נפרדים הקשורים בניהול הסיכונים:
 - נטילת הסיכונים וניהולם השוטף.
 - ניהול בלתי תלוי של הסיכונים המצרפיים בקבוצת כאל, לרבות התווית מדיניות החשיפה וכן גיבוש כלים ומתודולוגיות לניהול סיכונים ברמה מיטבית בקבוצה.
 - בקרת הסיכונים.
- דירקטוריון החברה מתווה את מודל ניהול הסיכונים הכולל ואת מדיניות ניהול הסיכונים הכולל בקבוצת כאל.
- שילוב סוגיות עיקריות בניהול הסיכונים בהחלטות אסטרטגיות של הקבוצה.

אסטרטגיות ותהליכים

אסטרטגיות

- הגדרת, הטמעת ויישום מודל ניהול סיכונים כולל המתייחס לכל סיכוני החברה והחברות הבנות.
- ניהול סיכונים כולל בהתאם לעקרונות ומתודולוגיות שהותוו ע"י דירקטוריון החברה, תוך עמידה במגבלות החשיפה.
- שיפור תהליכים - חתירה לשיפור מתמיד של איכות ניהול הסיכונים בחברה ובקבוצה, לרבות זיהוי "תהליכים מיטביים" (Best Practice) בתוך קבוצת כאל ומחוצה לה.
- הנחלת ידע - יצירת מודעות לנושא ניהול הסיכונים ברחבי קבוצת כאל.
- פיתוח ובחירת כלים.

תהליכים

- אחת לשנה, דירקטוריון החברה דן ומאשר מסמך יסוד המעגן את מדיניות ניהול הסיכונים בכאל ובקבוצת כאל.
- אחת לשנה, הדירקטוריון דן ומאשר חשיפה לסיכונים השונים וקובע את תקרות החשיפה המותרות. כמו כן, הדירקטוריון בוחן ומאשר את ההערכות הארגונית לניהול ולבקרת החשיפה הכוללת של החברה לסיכונים השונים (ראה פירוט בפרקים הבאים).
- כל פעילות מהותית חדשה של החברה מאושרת על ידי הדירקטוריון, לאחר שעמד על הסיכונים הכרוכים בפעילות החדשה, ובחן את המנגנונים שבהם תשתמש החברה לניהול, מדידה ולבקרת הסיכונים.
- ועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון מתכנסת לפחות אחת לרבעון.
- המידע על החשיפות הקיימות בחברה מוצג בצורה מרוכזת במסמך חשיפות כולל. המסמך מכיל תיאור מכלול הסיכונים להם חשופה החברה תוך הצגת מידע על התפתחות החשיפות ועמידה במגבלות שנקבעו במסמכי המדיניות השונים. מסמך החשיפות המעודכן מונח בפני ועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון לפחות אחת לרבעון.
- במסמכי המדיניות מוגדרים פרמטרים לדיווחים חריגים ו/או מיידים לגורמים המוסמכים.
- החברה הציבה לעצמה יעדים לשדרוג מערך הבקורת, ניהול הסיכונים והממשל התאגידי (מתודולוגיות, מערכים, שיטות, כלים וכו') תוך הקצאת המשאבים הדרושים במסגרת תקציב שנתי ורב שנתי, דיווחים בנושא ניהול סיכונים על פי הוראות בנק ישראל, וכן גיבוש תכנית עבודה רב שנתית כוללת, המתייחסת אל מכלול ההיבטים המושפעים מהיישום ומתבססת על סקר פערים סדור ופרטני.
- ביצוע הדרכה מקצועית בנושאי ניהול הסיכונים, לעובדים ולהנהלה.
- פיתוח ו/או זיהוי כלים וטכניקות שיסייעו לקבוצת כאל בניהול הסיכונים.

ניהול סיכונים (המשך)

המבנה והארגון של פונקציית ניהול הסיכונים

חוזר המפקח על הבנקים מיום 22 בדצמבר 2009, בדבר מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים, מגדיר את העקרונות לקיומם של מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים שהינה בלתי תלויה, אפקטיבית, ובעלת מעמד פורמאלי ברור בתאגיד הבנקאי ומפרט את המעמד, התפקיד והאחריות הכרוכים בכך.

היות ותרבות ניהול סיכונים נאותה, רחבה וחוצת ארגון הינה רכיב מרכזי במערך ניהול סיכונים אפקטיבי בתאגידי בנקאיים ומהווה נדבך נוסף בהבטחת יציבות לאורך זמן, נדרשים התאגידיים הבנקאיים להבטיח הבנה מעמיקה והיכרות עם הסיכונים הטבועים בפעילותם. לצורך כך, בין היתר, מחוייבים התאגידיים הבנקאיים לקיים פונקציית ניהול סיכונים בלתי תלויה אשר בראשה עומד מנהל סיכונים ראשי. ביסוסה של פונקציה זו חיוני, בין יתר, לחיזוק הקשר בין פרופיל הסיכון, מערכות ניהול הסיכון והלימות ההון של התאגיד הבנקאי, כנדרש בנדבך השני למסגרת באזל II ובהנחיות המתייחסות אליו.

עקרונות המסמך עקביים עם עקרונות באזל לחיזוק הממשל התאגידי, עם עקרונות באזל למסגרת הבקרה הפנימית, עם ההנחיות המשלימות שפרסמה ועדת באזל ביולי 2009 לחיזוק מסגרת עבודה באזל II וכן עם טיוטת המלצות של מועצת המפקחים האירופאית (CEBS) מאפריל 2009.

החברה מיישמת את עיקרי הנחיות החוזר ומצויה בתהליך השלמת הטמעתו ויישומו. בתוך כך, מסמך היסוד לניהול סיכונים כולל בחברה ובקבוצת כאל לשנת 2010 נכתב תוך התאמתו להנחיות האמורות.

- דירקטוריון - קביעת מדיניות ואסטרטגיה, לרבות טיפול בנושאי ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ואשראי (ראה להלן).
- ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ואשראי - וידוא היערכות החברה, סקירת טיב הבקרה והפיקוח, בקרה על השיפוט בפועל, בחינת פעילויות חדשות.
- ועדת ניהול סיכונים עליונה (הנהלה) - מורכבת מחברי הנהלה הבכירה, ומתכנסת לכל הפחות אחת לרבעון. תחומי אחריותה כוללים התווית מדיניות, פיקוח על ניהול הסיכונים הארגוניים, הערכת מצב רבעונית, הכוונת משאבים למזעור הסיכונים תוך ראייה כלל מערכתית ומתן המלצות בנושא לדירקטוריון.
- מנהלת סיכונים ראשית CRO - גיבוש המלצות למדיניות ובחירת כלים ותהליכים בתחום ניהול הסיכונים, גיבוש המלצות בדבר מגבלות חשיפה, פיקוח כולל ותיאום-על של ניהול הסיכונים בקבוצת כאל, הטמעת תרבות ניהול הסיכונים בקבוצת כאל. כמו-כן, החל משנת 2010: גיבוש המלצות לתיאבון הסיכון בפעילויות קיימות וחדשות וכן גיבוש המלצות בדבר הקצאת ההון בין רכיבי הסיכון.
- יחידת ניהול סיכונים כולל ERM - בחברה פועלת יחידת ניהול סיכונים כולל בכפיפות ל-CRO. היחידה מהווה מטריה עבור כללי הרגולציה וכללי הציות הבנקאי בהם על החברה לעמוד בהקשר של ניהול סיכונים. להלן הרכב היחידה:
 - מנהלת היחידה.
 - צוות בקרת סיכונים תפעוליים (עסקיים ומערכות מידע).
 - צוות בקרת סיכונים אשראי.
 - צוות בקרת חברות בנות.
- גופי בקרה - הביקורת הפנימית, קצינת הציות.

ניהול סיכונים (המשך)

מערכות דיווח/מדידת סיכונים בחברה

- מערכת לניהול סיכוני אשראי - מנוע סכימת חבויות ברמת לווה/קבוצת לווים - ראה הרחבה בפרק סיכוני אשראי.
- מערכת באזל II, כולל ממשק דיווח לדיסקונט.
- מערכת ייעודית לניהול סיכונים תפעוליים הכוללת מודולים לתיעוד תהליכים, מיפוי והערכה של סיכונים, ניהול מבדקי SOX, הנחת תשתית לדיווח וניהול אירועי כשל - ראה הרחבה בפרק סיכון תפעולי.

סיכוני אשראי

רקע

סיכון אשראי הינו סיכון להפסד כתוצאה מהאפשרות שהצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בהתחייבויותיו.

במסגרת פעילות החברה כמעמידת אשראי, עלולה החברה למצוא עצמה חשופה לסיכונים הנובעים מאי יכולת לקוחות החברה (מחזיקי כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים ובתי עסק) לשלם תמורת העסקאות אותן ביצעו באמצעות הכרטיסים ו/או לפרוע הלוואות שקיבלו מהחברה, לאחר שהחברה העבירה את הזיכויים בגינם לגורמים הרלוונטיים.

לעניין מחזיקי כרטיסים שהונפקו עם בנקים בהסדר, הסיכון, הנובע מאי תשלום על ידי לקוח בגין עסקה אשר הוא חויב בה כדון, יתרחש אם לבנק בהסדר לא תהיה יכולת תשלום כאמור.

המטרות והמדיניות של ניהול סיכוני אשראי

- ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבסס על מדיניות המותווית על ידי דירקטוריון החברה ומאושרת על ידו לפחות אחת לשנה.
- החברה פועלת בהתאם לשני מסמכי מדיניות:
 - מדיניות ניהול סיכוני אשראי - הסדרת תחומי האחריות והסמכות.
 - מדיניות אשראי - הגדרת כיווני פעילות, תיאור קווי הפעילות בחברה (תוך הגדרת הלקוח, אופי החשיפה ומדידתה), סמכויות אישור מתן אשראי, הערכות ארגונית לניהול החשיפה, הנחיות ביצוע ומגבלות, מדיניות תמחור, מדיניות בטחונות (לצרכים ניהוליים)¹, מדיניות לווים וריכוזיות אשראי, מדיניות חובות פגומים, הפרשות ומחיקות.
- מסמכי המדיניות כאמור מגדירים ומתקשרים דרישות ליחידות העסקיות של החברה העוסקות בהענקת וניהול אשראי וליחידה לניהול סיכונים כולל, בראשות ה-CRO, על מנת לוודא כי:
 - אשראי יוענק בהתאם למגבלות והאסטרטגיה שקבע הדירקטוריון.
 - כל עסקאות האשראי מוערכות בצורה הולמת ועקבית, ובהתאם להשפעתן הפיננסית הפוטנציאלית על החברה.
 - אשראי מוקצה ומאושר על ידי גורמים מורשים ובהתאם למסגרות ותהליכי האצלת הסמכויות.
 - תיק האשראי הכולל מנוהל תחת מגבלות ריכוז והון.
 - הניהול הכולל נתון לבקרה נאותה בתדירות הולמת.

¹ החברה אינה עושה שימוש בביטחונות הכשירים לצרכי הקצאת הון/קיצוז אשראי לפי באזל II.

ניהול סיכונים (המשך)

אסטרטגיות ותהליכים

אסטרטגיות

- התנהלות לפי מגבלות ואסטרטגיה כפי שנקבעו ע"י הדירקטוריון.
- פיזור נאות של חשיפות לצמצום סיכון האשראי.
- בחירה מושכלת של לקוחות.
- השקעה שוטפת של משאבים בהכשרת העוסקים בקבלת החלטות ובהערכת סיכוני אשראי, ובשיפור של כלי הבקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.
- התנהלות מובנית לפי נהלים מוגדרים מראש בתהליכי מתן אשראי.

תהליכים

- ה-CRO, באמצעות היחידה לניהול סיכונים כולל, ובשיתוף הנהלת היחידות האחראיות על הניהול השוטף של סיכוני האשראי, סוקרת באופן תקופתי וממליצה להנהלה ולדירקטוריון בדבר מגבלות אשראי בהתייחס לפרמטרים שונים.
- מדיניות האשראי נידונה ומאושרת בדירקטוריון לפחות אחת לשנה. במדיניות האשראי נקבעו מגבלות לקווי הפעילות השונים.
- ההנהלה הבכירה והדירקטוריון בוחנת באמצעות דוח חשיפות קבוצתי, על בסיס רבעוני לכל הפחות, את רמת החשיפה לסיכוני אשראי: עמידה במגבלות ואסטרטגיה שקבע הדירקטוריון באמצעות בחינת חשיפות בפועל מול מגבלות מאושרות, חריגה ממגבלות ותוכניות פעולה לתיקון החריגות, מגמות, נתוני הפרשות בגין הפסדי אשראי.
- ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבסס, בין היתר, על מודלים סטטיסטיים?²
 - מודל (C.S.) Credit Scoring - מודל סטטיסטי, שבאמצעותו נקבע ניקוד ללקוח שעל פיו נקבע גובה אשראי/סוג כרטיס.
 - מודל (B.S) Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שבאמצעותו נקבע ניקוד ללקוח בהתאם להתנהגות בתקופת היותו לקוח החברה.
- המודלים עוברים בדיקות טיב החיזוי תקופתיות וקבועות ומעודכנים בהתאם.
- ביצוע ניטור של מאפייני ההתקשרות באמצעות מערכות המידע, וזאת על מנת לזהות חריגים ואינדיקטורים לשינוי בפרופיל האשראי של לקוחות.
- בחברה קיימים נהלים ותהליכי עבודה המגדירים את כללי החיתום, ניהול תיק האשראי הקיים ובקרתו. הנהלים לטיפול באשראי ובטחונות ומערכות המידע הרלוונטיות נמצאים בתהליכי עדכון שוטפים במטרה לשפר את ניהול האשראי.
- מבוצע תהליך הערכה מחודשת ואשרור של מסגרות אשראי בהתאם לקריטריונים ומדרג סמכויות שהוגדרו במסמך המדיניות.
- אישורי אשראי והסכמות שהתקבלו עבור אשראי עסקי חדש, תקפים לפרק זמן מוגדר כל עוד לא נוצלו.

² השינוי העיקרי אליו נדרשים הבנקים על פי עקרונות באזל II, בהיבט של סיכוני אשראי, הוא באופן חישוב ההון המינימאלי הנדרש. החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית (הקצאת הון מבוצעת על פי משקולות קבועים שמכתיב הרגולאטור באופן דיפרנציאלי לנכסים בעלי רמות סיכון שונות) החל מנתוני חודש יוני 2009, ומדווחת לבנק ישראל בהתאם. העדכון המתוכנן במודלים הסטטיסטיים יעשה בהתאם להוראות באזל II כחלק מתהליך הנחת תשתית שתאפשר להתקדם בעתיד לגישת המודלים הפנימיים.

ניהול סיכונים (המשך)

המבנה והארגון של פונקציות ניהול סיכוני אשראי³

מערך ניהול האשראי בחברה כולל פונקציות ניהול מדורגות, וכן מערך בקרה, פיקוח וביקורת על תהליכי מתן האשראי, התפעול והמעקב אחרי התפתחויות באשראי.

- ניהול סיכוני אשראי כולל - ניהול הכולל של סיכוני האשראי בקבוצת כאל, באחריות ה-CRO באמצעות היחידה לניהול סיכונים כולל, ובפרט:
 - ריכוז מסמכי מדיניות, גיבוש המלצות בנושא תיאבון לסיכון (החל מחציון שני 2010) ומגבלות חשיפה.
 - זיהוי ושיטות מדידה.
 - ניטור ודיווח.
 - בקרת אשראי.
- מודלים לקביעת דירוג לקוחות - בניית מודלים אמפיריים לחיזוי רמת הסיכון של לקוחות פרטיים ועסקיים, באחריות ה-CRO, באמצעות היחידה למחקר ופיתוח.
- אשראי עסקי - מחלקת אשראי עסקי באגף העסקי, אחראית לניהול מוצרי אשראי המיועדים ללקוחות עסקיים ולניהול השוטף של סיכוני אשראי עסקי בחברה.
- אשראי פרטי
 - מחלקת מוצרי אשראי באגף שיווק אחראית לניהול מוצרי אשראי המיועדים ללקוחות פרטיים.
 - מחלקת ניהול אשראי באגף ניהול סיכונים ואשראי, אחראית לניהול השוטף של סיכוני אשראי פרטי בחברה.

מערכות דיווח סיכוני אשראי

הוקמה מערכת ממוכנת לניהול סיכוני אשראי בהתאם לדרישות רגולציה (הוראה 313 של בנק ישראל ובאזל II). המערכת מחשבת את סך החשיפה הכוללת, עבור לווה וקבוצת לווים, ממכלול קווי הפעילות ומאפשרת ביצוע ניטור ובקרה שוטפת על המגבלות הפנימיות והרגולטוריות לגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לווים, באמצעות:

- מנוע סכימת חביות המציג את החשיפה הכוללת של לווה/ קבוצת לווים, ממכלול קווי הפעילות.
- מנגנון אוטומטי להפקת התראות בגין מגבלות חשיפה ברמת לווה/ קבוצת לווים.
- מערכת באזל II הכוללת ממשק דיווח לחברה האם (בנק דיסקונט).

הגדרות של הלוואות בפיגור והלוואות פגומות (למטרות חשבונאיות)

החברה פיתחה מודלים פנימיים לזיהוי הלוואות בפיגור והלוואות פגומות. החברה נערכת ליישום הוראת בנק ישראל בדבר ומדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. ראה פירוט בביאור 2 בדוחות הכספיים.

מידע לגבי ריכוזיות של סיכונים תוך הבאה בחשבון של הפחתת הסיכון שבה נעשה שימוש

היחידה לניהול סיכונים כולל מבצעת סקירה תקופתית של ריכוזיות תיק האשראי, על מנת להבטיח כי החברה אינה חשופה יתר על המידה. במקרה בו מזוהה חריגה מהמגבלות, נדרשת ההנהלה הבכירה לטפל בחריגות בהקדם האפשרי על ידי יישום תוכנית פעולה להתאמת ריכוזיות תיק האשראי לסף המאושר.

³ ראה גם פירוט בפרק "ניהול סיכונים כולל" לעיל.

ניהול סיכונים (המשך)

סיכוני שוק, ריבית ונזילות

רקע

פעילות החברה כמנפיקה, סולקת של כרטיסי אשראי ומעמידה אשראי צרכני ומסחרי כרוכה בנטילת סיכונים, שביניהם סיכוני שוק (ובכללם סיכוני ריבית וסיכוני בסיס) וסיכוני נזילות.

סיכון שוק - סיכון השוק בכאל נחלק ל- 2 סוגים עיקריים:

- סיכוני בסיס המתייחסים ל- 2 הסוגים הבאים:
 - סיכוני מדד - סיכון ששינויים במדד המחירים לצרכן בישראל ירעו את מצבה הפיננסי של החברה.
 - סיכוני מטבע - סיכון ששינויים בשערי מטבע ירעו את מצבה הפיננסי של החברה. סיכוני המטבע נובעים ממספר חשיפות - חשיפה תפעולית, חשיפה תזרימית וחשיפה חשבונאית.
- סיכון הריבית - הסיכון לפגיעה ברווחי החברה ובהונה כתוצאה משינוי של שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהפער בין נכסים נושאי ריבית קבועה להתחייבויות נושאות ריבית קבועה. ניהול חשיפת הריבית מבוצע בנפרד בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

סיכון הנזילות - הסיכון לרווחי החברה ולהונה הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה.

המטרות והמדיניות של ניהול סיכוני שוק ונזילות

כדי להתמודד עם סיכונים אלו, **קבעה החברה מסמך מדיניות לניהול סיכוני שוק ונזילות**. מדיניות זו מגדירה את סוגי הסיכון להם החברה חשופה, את הגורמים הרשאים לגדר אותם בהתאם למגבלות היקף כמותיות, ואת סמכויותיהם. כמו-כן הוגדרו עקרונות הניהול וכן כלים ומנגנונים למדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים וחריגה מהמגבלות.

מטרת ניהול סיכוני השוק היא למזער את החשיפות תוך שימת דגש לעלות ההגנה ותוך מתן אפשרות להשאר פוזיציה מוגבלת בהיקפה.

אסטרטגיות ותהליכים

- ניהול סיכוני השוק מבוצע תוך לקיחת סיכונים מבוקרים בכפוף למגבלות החשיפה המאושרות המהוות מרכיב בתיאבון החברה לסיכון, בהתאם למדיניות הנקבעת מעת לעת ע"י ועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון, תוך שימוש במכשירים פיננסיים מאושרים.
- ניהול סיכונים קבוצתי - בהתאם להוראת באזל II ולפי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 339, מערכת ניהול הסיכונים של החברה מביאה בחשבון את החשיפות לסיכונים בחברות הבנות שלה והניהול השוטף הכולל של סיכוני השוק והנזילות מתבצע בחברה.

מבנה וארגון פונקציות ניהול סיכוני שוק ונזילות

- **הדירקטוריון**
הדירקטוריון מאשר את מסמך מדיניות ניהול סיכוני השוק שגובש ומוודא כי ניהול סיכוני השוק והנזילות תואם את אופי החברה והאסטרטגיה שנקבעה.

- **ועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון**

ועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון עוסקת בקביעת מדיניות ומגבלות החשיפה לסיכוני שוק ונזילות וכן מבקרת את העמידה במגבלות. הועדה מאשרת את מודל ניהול סיכוני השוק והנזילות שגובש על ידי פורום ניהול סיכוני שוק ונזילות וסוקרת לפחות אחת לרבעון את מסמך חשיפות החברה לסיכון. כמו כן, הועדה דנה בעמידה במגבלות שהוצבו לסיכוני השוק והנזילות ומאשרת שינויים מוצעים במגבלות החשיפה במקרי הצורך. לצורך כך מבוצעים מספר תרחישי קיצון ותרחישים אשר בוחנים את יכולת העמידה של החברה במצבים קריטיים שונים.

ניהול סיכונים (המשך)

• פורום ניהול סיכוני שוק ונזילות

בחברה פועל פורום ניהול סיכוני שוק ונזילות, בראשות ראש אגף כספים וראש אגף ניהול סיכונים ואשראי. הפורום עוסק בגיבוש מדיניות ומגבלות לניהול סיכוני שוק ונזילות ומתן המלצות לועדת אשראי וניהול סיכונים בנושא, דיון בפעילות השוטפת ושינויים נדרשים בניהול הסיכונים לאור שינויים בשוק ובפעילות החברה. כמו כן, הפורום דן וממליץ לועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון על מבחני הקיצון שיש לבחון. ככלל, הפורום מתכנס אחת לרבעון.

• פורום פיננסי

הפורום עוסק בניהול שוטף של החשיפה וקביעת יעדי חשיפה, בקרה שוטפת על העמידה במגבלות ומתן אישור זמני לחריגה ממגבלות. ככלל, הפורום הפיננסי בראשות ראש אגף כספים מתכנס אחת לחודש.

• תחום גזברות

תחום הגזברות במחלקת כספים וכלכלה שבאגף כספים עוסק בריכוז וניתוח המידע בתחומי ניהול סיכוני השוק והנזילות וניהול שוטף של החשיפה.

מערכות דיווח/מדידת סיכוני שוק ונזילות

המדידה של החשיפה לסיכוני שוק ונזילות בחברה מבוססת בעיקרה על נתונים המופקים ממערכות הליבה של החברה. ריכוז וניהול הנתונים מבוצע על ידי גזברות החברה באופן ידני.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים ואסטרטגיות ותהליכים לצורך מעקב אחר האפקטיביות המתמשכת של גידורים מפחיתי סיכון

- כאמור, מדיניות החברה בנושא ניהול סיכוני שוק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק, במסגרת מגבלות כמותיות שנקבעו על חשיפות אלו וכן מגבלות כמותיות על מכשירי הגידור. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:
 - רכישת מכשירים פיננסיים נגזרים בכל מגזרי ההצמדה;
 - השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (פיקדונות/הלוואות מבנקים במגזרי ההצמדה);
- כאמור, העמידה במגבלות החשיפה שנקבעו נבחנת ע"י ועדת אשראי וניהול סיכונים של החברה וכן ע"י מליאת הדירקטוריון במסגרת דוח החשיפות הרבעוני.
- הפורום הפיננסי מתכנס אחת לחודש ומבצע בקרה שוטפת על העמידה במגבלות מסמך המדיניות ועוסק בניהול השוטף של החשיפה.

ניהול סיכונים (המשך)

סיכון תפעולי

רקע

בהוראות בנק ישראל, סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה משיטות פגומות לעיבוד נתונים, טעויות אנוש, העדר תהליכי בידוק ובקרה פנימיים נאותים. בהנחיות וועדת באזל, סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מכשל או פגם בתהליכים פנימיים (Process), אנשים (People), ומערכות (System), או כתוצאה מאירוע חיצוני (External Event). ההנחיות מבחינות בין שבע קבוצות סיכון:

- מעילה (כגון: גניבה, קבלת טובות הנאה)
 - הונאה (כגון: שוד, זיוף ומרמה, חדירת גורמים עוינים למערכת המידע)
 - פרקטיקות העסקה ובטיחות במקום העבודה (כגון: פיצוי עובדים, הפרת חוקי עבודה ובריאות, תלונות על אפליה)
 - לקוחות, מוצרים ופרקטיקות עסקיות (כגון: פגיעה באמון הלקוח, שימוש לא נאות במידע חסוי על לקוחות, כשל בתכנון מוצר)
 - נזק לנכסים פיסיים (כגון: טרור, ונדליזם, אסונות טבע)
 - הפרעות בפעילות העסקית וכשל מערכות (כגון: כשל חומרה או תוכנה, בעיות תקשורת)
 - ביצוע, הפצה ותהליכי ניהול (כגון: שגיאות בהכנסת נתונים, דיווח לא מדויק, מחלוקות עם ספקים).
 - מתודולוגית העבודה שאומצה על ידי החברה רואה בסיכונים הדיווח הכספי אלמנט שמיני נוסף ברשימה זו. סיכונים דווח כספי מוגדרים כשיבושים אפשריים באופן התנהלותם של תהליכים עסקיים ו/או תהליכי עבודה, המשפיעים באופן ישיר או בעקיפין על הדיווח הכספי בכללותו (דהיינו, הדוח הכספי על מכלול הגילויים והביאורים הנכללים במסגרתו).
- כחברה המנפיקה כרטיסי אשראי, ואשר נושאת על פי חוק (וכן על פי ההסכמים עם הבנקים בהסדר) באחריות בגין נזקי שימוש לרעה בכרטיסי אשראי, חשופה החברה לסיכונים מצד גורמים חיצוניים המבקשים להוציא כספים שלא כדין על ידי שימוש בכרטיסים גנובים, בכרטיסים מזויפים ובפרטי כרטיסים בערוצי האינטרנט. כמו-כן, במסגרת פעילות החברה כסולקת עלולה החברה למצוא עצמה חשופה לסיכונים הנובעים מעסקאות נדחות, בהן מתקיים כשל תמורה ללקוח וחדלות פירעון של בית העסק הנסלק. חשיפת כשל תמורה הינה חשיפה תפעולית במהותה.
- כאל פועלת בתחום הסחר האלקטרוני וסולקת בתי עסק בענפים אשר חלקם מוגדרים כענפים בסיכון גבוה. ההגדרה מבוססת על ההסתברות לאי עמידה בתכניות הציות של הארגונים הבינלאומיים, בין היתר בקשר עם החזרי חיוב ודיווח לא נאות של בתי העסק לגבי המוצרים והשירותים המוצעים על ידם.

המטרות והמדיניות של ניהול הסיכונים התפעוליים

- מטרת ניהול הסיכונים התפעוליים בכאל הינה לאפשר להנהלה לבחון, בעקביות ובאופן שוטף, את מהות ועוצמת הסיכונים התפעוליים המשפיעים על החברה.
- ניהול סיכונים תפעוליים בכאל מתבסס על מדיניות ניהול סיכונים תפעוליים ומדיניות חשיפה לסיכונים תפעוליים, שמתווה דירקטוריון החברה, שמטרותיהן:
- קביעת דרכים אחידות לזיהוי הסיכונים, הערכתם, ניטורם השוטף, מזעור החשיפה ובקרה שוטפת בקבוצת כאל.
 - השרשת תרבות ארגונית של תחקיר ולמידה מהצלחות וכשלים כאחד.
 - קיום מבנה ארגוני ותפקודי בחברה אשר תומך בניהול הסיכונים התפעוליים.
 - תעדוף הטיפול בסיכונים התפעוליים השונים.

אסטרטגיות ותהליכים

אסטרטגיות

- קיום תשתית חוצת חברה לשיתוף פעולה בין האגפים השונים ובין היחידה לניהול סיכונים כולל (ERM) ומערכת ממוחשבת לניהול תהליכים, סיכונים ואירועי כשל.
- ביטוח באמצעות פוליסת ביטוח בנקאי.
- דיווח של אירועי כשל, כולל אירועים מסוג "כמעט ונפגע", וקיומו של תהליך הפקת לקחים יעיל.
- החברה עוסקת בהתמדה בנקיטת צעדים ובפיתוח אמצעים לצמצום תופעת השימוש לרעה בכרטיסי האשראי, שתוצאתם צמצום משמעותי בתופעת השימוש לרעה בכרטיסי אשראי ובנזקים הנגרמים כתוצאה מכך.

ניהול סיכונים (המשך)

תהליכים

- מסמך החשיפות התקופתי, המוגש לועדת הדירקטוריון אחת לרבעון לפחות, מציג את החשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים, וכן את תיאור הצעדים שננקטו להפחתתם.
- בטרם יציאה לכל פעילות עסקית מהותית חדשה של החברה, נסקרים הסיכונים התפעוליים הגלומים בה ע"י ההנהלה והדירקטוריון.
- החברה מבצעת סקרי סיכונים אינטגרטיביים מתמשכים למיפוי מכלול הפעילויות והסיכונים הגלומים בהם ובחינת קיום מנגנוני בקרה נאותים:
 - הסקר האינטגרטיבי קושר בפרויקט אחד את דרישות באזל למיפוי ומזעור של הסיכונים התפעוליים ודרישות הוראות חוק SOX למיפוי ומזעור של סיכוני הדיווח. בבסיס שיטת עבודה זו עומדת הנחה הרואה בכל סיכון דווח סוג של סיכון תפעולי. הסקרים מבוצעים בליווי חברת ייעוץ חיצונית מובילה בתחומה.
 - פערים שעולים במהלך הסקרים מדווחים לועדות ניהול הסיכונים של ההנהלה והדירקטוריון.
 - כמו-כן, פערים מועברים לטיפול לתוכנית "הפחתת סיכונים" בניהול גורם ייעודי באגף תכנון ופיתוח, בהתאם למתודולוגיה סדורה - בחברה מתוחזקת תוכנית מרוכזת להפחתת סיכונים, המיושמת באופן שוטף על פי תעודף הסיכונים ועל בסיס מתודולוגיה לניהול תוכניות הפחתה.
- בתחום הניצול לרעה:
 - פיתוח מנגנוני בקרה ומעקב אחר עסקאות לצורך זיהוי ואיתור עסקאות חשודות.
 - בניית מערכות הסתברותיות וצמצום מספר העסקאות שניתן לבצען ללא אישור בזמן אמת מהחברה.
 - היערכות להגברת רמת האבטחה של כרטיסי האשראי באופן המקשה את זיופם (כגון פיתוח כרטיסים חכמים).

המבנה והארגון של פונקציית ניהול הסיכון הרלבנטית⁴

- ועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון.
- CRO - מנהלת הסיכונים הראשית של קבוצת כאל.
- צוות בקרת סיכונים תפעוליים ביחידה לניהול סיכונים כולל (יחידת מטה מרכזית) - גיבוש מדיניות כוללת לניהול סיכונים, גיבוש מתודולוגיה ובחירת כלים ותהליכים, פיקוח כולל על ניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה וביצוע סקרי סיכונים.
- יחידות הבקרה - הביקורת הפנימית וקצינת הציות.

מערכות לדיווח/מדידת סיכונים תפעוליים

נרכשה מערכת ייעודית לצורכי ניהול סיכונים תפעוליים, לרבות סיכוני דיווח כספי. מודול המערכת, המשמש ככלי לדיווח על אירועי כשל והתממשות סיכונים, מצוי בשלבי הטמעה מתקדמים.

הגישה להערכת הון בגין סיכון תפעולי

החברה אימצה את גישת האינדיקאטור הבסיסי (BIA) לביצוע חישוב הקצאת הון נדרש בגין הסיכונים התפעוליים על פי עקרונות באזל II. על פי גישת האינדיקאטור הבסיסי, חובה להחזיק הון בגין סיכון תפעולי השווה לאחוז קבוע (15%) של הכנסה שנתית גולמית חיובית ממוצעת לשלוש שנים קודמות.

⁴ ראה פירוט בנושא "ניהול סיכונים כולל" לעיל.

דרישות באזל II - הנדבך השלישי

<u>הפניות לזוחות כספיים</u>		<u>עמוד</u>	<u>הפניות לזוח זירקטוריון</u> <u>פרק</u>	<u>הנושא</u>
<u>עמוד</u>	<u>ביאור</u>			
		22	פרק ניהול הסיכונים	1. תחולת היישום
		35	פרק באזל II	
73	א'6	21	פרק מצב האמצעים ההוניים של החברה והשינויים בהם	2. מבנה ההון
74	ב'6	21	פרק מצב האמצעים ההוניים של החברה והשינויים בהם	3. הלימות ההון
		36	פרק באזל II	
		22	פרק ניהול הסיכונים	4. חשיפת סיכון והערכתו - גילוי איכותי
		27	פרק ניהול הסיכונים פרק הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי	5. סיכון אשראי - גילוי איכותי
65	ה'2	13		
		37	פרק באזל II פרק התפתחות בנכסים ובהתחייבויות הוצאות הפרשה לחובות מסופקים	סיכון אשראי - גילוי כמותי
		19		
		30	פרק ניהול הסיכונים - ניהול סיכוני שוק וסיכון נזילות פרק השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן	6. סיכון שוק וריבית
		39		
		32	פרק ניהול הסיכונים - חשיפה וניהול של סיכונים תפעוליים	7. סיכון תפעולי

באזל II - הנדבך השלישי

הוראות השעה בדבר יישום דרישות גילוי מסוימות לפי נדבך 3 של באזל II, אשר פורסמה על ידי המפקח על הבנקים ביום 13 באוקטובר 2009, קובעת את היקף הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. הנדבך השלישי עוסק במשמעת שוק, וכולל דרישות גילוי המיועדות לאפשר למשתמשי הדוחות הכספיים להעריך מידע משמעותית שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה, ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון, ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד בנקאי. דרישות הגילוי מתייחסות לחברת האם בקבוצה עליה חלה מסגרת העבודה - כרטיסי אשראי לישראל בע"מ.

באזל II - הנדבך השלישי (המשך)

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2009		31 במרס 2010	
דרישות הון	יתרות סיכון	דרישות הון	יתרות סיכון
271	3,013	217	2,409
14	160	12	139
199	2,209	196	2,175
38	423	42	462
22	243	25	278
544	6,048	492	5,463
7	82	6	57
151	1,673	152	1,689
702	7,803	650	7,209

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:

חובות של תאגידים בנקאיים
חובות של תאגידים
חשיפות קמעונאיות ליחידים
הלוואות לעסקים קטנים
נכסים אחרים

סך נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי גישת האינדיקטור הבסיסי

סך הכל נכסי סיכון ודרישות הון

יחס ההון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
באזל II	באזל I באחוזים	באזל II
13.5	22.3	15.5
13.7	22.7	16.0
9.0	9.0	9.0
9.8	13.7	11.7
9.8	13.7	11.7
9.0	9.0	9.0

א. קבוצת כאל

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ב. חברות בת משמעותיות

דיינרס קלוב ישראל בע"מ וחברה מאוחדת שלה
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס ההון הראשוני עפ"י הוראות באזל I ליום 31 במרס 2010 הינו 24.1%, ויחס ההון הכולל עפ"י הוראות באזל I הינו 24.4%. נכסי הסיכון עפ"י הוראות באזל I ליום 31 במרס 2010 הסתכמו בכ-4,648 מיליוני ש"ח.

השינויים העיקריים בכללי המדידה של הלימות ההון בנדבך הראשון של כללי באזל II, לעומת כללי המדידה בכללי באזל I, שהשפיעו מהותית על יחס ההון לרכיבי סיכון של החברה כתוצאה ממדידה שונה של נכסי הסיכון, הינם כלהלן:

- הקצאת נכסי סיכון בגין הסיכון התפעולי;
- הקצאת נכסי סיכון בגין אשראי מסגרות אשראי בלתי מנוצלות שניתנו על ידי החברה ועל ידי בנקים בהסדר;
- שקלול חבות אשראי למגזר הקמעונאי בשיעור של 75% (במקום 100% לפי כללי באזל I);
- שקלול הלוואות בפיגור מסוימות בשיעור של 150% (במקום 100% על פי כללי באזל I).

ליום 31 במרס 2010 החברה עומדת בכללי באזל II ובכללי באזל I.

באזל II - הנדבך השלישי (המשך)

התפלגות חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת (1)		חשיפת סיכון אשראי ברוטו		
ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 31 במרס 2010	ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 31 במרס 2010	
7,661	7,881	8,321	8,153	
19,414	18,056	13,457	13,365	חייבים בגין כרטיסי אשראי
244	252	256	278	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות (2)
27,319	26,189	22,034	21,796	אחרים (3)
				סך הכל

(1) הממוצע חושב על פי יתרות לסוף חמשת הרבעונים האחרונים.

(2) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי.

(3) בעיקר פיקדונות בבנקים ורכוש קבוע.

התפלגות חשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי ולפי צד נגדי (1)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרס 2010				
ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	אחרים	חייבים בגין כרטיסי אשראי	סך הכל	
8,630	-	5,039	13,669	תאגידים בנקאיים
23	-	116	139	תאגידים
4,448	-	2,440	6,888	חשיפות קמעונאיות ליחידים
264	-	558	822	הלוואות לעסקים קטנים
-	278	-	278	נכסים אחרים
13,365	278	8,153	21,796	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009				
ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	אחרים	חייבים בגין כרטיסי אשראי	סך הכל	
8,401	-	5,222	13,623	תאגידים בנקאיים
32	-	126	158	תאגידים
4,790	-	2,443	7,233	חשיפות קמעונאיות ליחידים
234	-	530	764	הלוואות לעסקים קטנים
-	256	-	256	נכסים אחרים
13,457	256	8,321	22,034	סך הכל

באזל II - הנדבך השלישי (המשך)

פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון (1)

מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרס 2010						
סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פירעון (2)	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
7,917	-	*-	536	1,528	5,853	חייבים בגין כרטיסי אשראי נכסים אחרים(2)
365	247	-	1	5	359	
8,282	247	*-	537	1,533	6,212	סך חשיפת מאזנית

ליום 31 בדצמבר 2009						
סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פירעון (2)	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
7,876	-	*-	520	1,514	5,842	חייבים בגין כרטיסי אשראי נכסים אחרים(2)
584	217	-	-	4	580	
8,460	217	*-	520	1,518	6,422	סך חשיפת מאזנית

הערות:

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים.
 הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת עפ"י אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.
 (2) בעיקר מזומנים ורכוש קבוע.
 * מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון

הסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרס 2010							
סך הכל	150%	100%	75%	50%	20%	0%	
21,796	56	399	7,673	10,739	2,929	-	חשיפה לפני הפחתת סיכון(1)
21,796	56	399	7,673	10,739	2,929	-	חשיפה לאחר הפחתת סיכון(1)
ליום 31 בדצמבר 2009							
סך הכל	150%	100%	75%	50%	20%	0%	
22,034	57	385	7,957	10,568	3,054	13	חשיפה לפני הפחתת סיכון(1)
22,034	57	385	7,957	10,568	3,054	13	חשיפה לאחר הפחתת סיכון(1)

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי.

למטרת שקלול הסיכון של החשיפות של תאגידים בנקאיים עושה החברה שימוש בדירוגים בינלאומיים של חברת הדירוג הבינלאומית Moody's. למטע האמור, לא מבוצע שימוש בסוכנויות אשראי ליצוא ובמוסדות חיצוניים להערכת אשראי.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית)

סך הכל	מטבע חוץ זולר	מטבע ישראלי		במיליוני ש"ח
		צמוד	לא צמוד	
8,151	490	150	7,511	נכסים פיננסיים*
85	-	-	85	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
7,205	433	112	6,660	נגזרים וחופץ מאזניים
85	-	-	85	התחייבויות פיננסיות*
946	57	38	851	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
				נגזרים וחופץ מאזניים
				שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה והחברה המאוחדת שלה, למעט פריטים לא כספיים

שינוי בשווי הוגן באחוזים	סך הכל	מטבע ישראלי		במיליוני ש"ח	
		מטבע חוץ	צמוד		לא צמוד
(0.4%)	942	57	38	847	השינוי בשיעורי הריבית
(0.1%)	945	57	38	850	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2%	948	57	37	854	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
					קיסון מיידי מקביל של אחוז אחד

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חופץ מאזניים.

מגזרי פעילות

א. כללי

החברה פועלת בשוק כרטיסי האשראי בשלושה מגזרי פעילות המהווים יחדיו את ליבת הפעילות של החברה:

מגזר ההנפקה - מגזר זה כולל את פעילות החברה, בתפקידה כמנפיק, מאשרת לסולקים עסקאות המבוצעות באמצעות כרטיסי האשראי של הלקוח ואשר מוגשות ע"י בתי העסק אל הסולקים השונים. לאחר ביצוע הסליקה מעבירה החברה, כמנפיק, את תמורת העסקה לסולק (בניכוי עמלה צולבת), וגובה את תמורת העסקה מחשבון הלקוח.

מגזר הסליקה - מגזר זה כולל את פעילות החברה, בתפקידה כסולק, מחויבת לזכות בית עסק בגין עסקאות שאושרו על ידה ונבדקו מול המנפיק. התחייבות זו, מותנית בעמידת בית העסק בנהלי התפעול הקבועים בהסכם ביניהם. פעילות זו כוללת ניכיון שוברי עסקאות אשראי במותגי האשראי השונים, ביניהם מותגים שאינם נסלקים על ידי החברה.

מגזר הסחר האלקטרוני - מגזר זה כולל את פעילות החברה, בתפקידה כסולק. במסגרת פעילות זו, החברה סולקת בעיקר עסקאות המבוצעות באתרי אינטרנט עבור בתי עסק בחו"ל המפעילים את אותם אתרים. העסקאות הינן עסקאות במסמך חסר. פעילות החברה באה לתת מענה לעסקאות באינטרנט, אשר מטבע הדברים מתבצעות ללא מפגש פיזי בין הצדדים לעסקה, ולפיכך מוגדרות כעסקאות ב"סיכון גבוה" ביחס לשאר תחומי הסליקה בהם פועלת החברה. למידע נוסף בדבר התפתחויות בתחום הסחר האלקטרוני ראה ביאור ד3' לדוחות הכספיים.

מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע כמותי על מגזרי פעילות:

מגזרי החברה הינם מגזר הסליקה, מגזר הנפקה ומגזר הסחר האלקטרוני אשר טרם סיווגו מחדש נכלל במסגרת מגזר הסליקה.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2010

מגזר סליקה	מגזר סחר אלקטרוני	מגזר הנפקה	סך הכל מאוחד
85	22	110	217
(57)	-	57	-
28	22	167	217
5	(2)	51	54
33	20	218	271
23	6	58	87
-	-	37	35
4	6	54	64

מידע על הרווח וההפסד:
הכנסות:

הכנסות עמלות מחיצונים
הכנסות עמלות בינמגזרים

סך הכל

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכנסות

הוצאות תפעול

תשלומים לבנקים

רווח נקי

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2009

מגזר סליקה*	מגזר סחר אלקטרוני*	מגזר הנפקה	סך הכל מאוחד
78	45	105	228
(53)	-	53	-
25	45	158	228
9	(2)	42	49
34	43	200	277
24	14	60	98
-	-	33	33
6	16	**38	60

מידע על הרווח וההפסד:
הכנסות:

הכנסות עמלות מחיצונים
הכנסות עמלות בינמגזרים

סך הכל

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכנסות

הוצאות תפעול

תשלומים לבנקים

רווח נקי

* סווג מחדש.

** הוצג מחדש.

מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			
מגזר סליקה*	מגזר סחר אלקטרוני*	מגזר הנפקה (מבוקר)	סך הכל מאוחד
331	175	442	948
(225)	-	225	-
106	175	667	948
22	(10)	196	208
1	-	-	1
129	165	863	1,157
82	82	223	387
-	-	148	148
21	42	186	249

מידע על הרווח וההפסד:

הכנסות:

הכנסות עמלות מחיצונים

הכנסות עמלות בינמגזרים

סך הכל

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני

הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות אחרות

סך הכנסות

הוצאות תפעול

תשלומים לבנקים

רווח נקי

* סווג מחדש.

התפתחויות במגזרי פעילות

התפתחות בתוצאות מגזרי פעילות

הרווח הנקי במגזר הסליקה הסתכם ב-4 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של 2010 לעומת סך של 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 33%.
הרווח הנקי במגזר ההנפקה הסתכם ב-54 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 לעומת סך של 38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 42%.
הרווח הנקי במגזר המסחר האלקטרוני הסתכם ב-6 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 לעומת סך של 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 63%, הנובעת מירידה במחזורי הסליקה.

פעילות חברות מוחזקות עיקריות

דיינרס קלוב ישראל בע"מ (להלן: "דיינרס")

דיינרס קלוב ישראל בע"מ הינה זכיינית של רשת דיינרס קלוב הבינלאומית ועוסקת בתפעול כרטיסי אשראי דיינרס. במניות החברה מחזיקים גם דור אלון פיננסיים בע"מ וריבוע כחול ישראל בע"מ.

סך כל הנכסים ליום 31 במרס 2010 הסתכם ב-547 מיליון ש"ח, לעומת סך של 516 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 6.0%.

סך כל ההון העצמי הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-99 מיליון ש"ח, לעומת סך של 71 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 39.4%.

סך כל ההכנסות הסתכמו בסך 35 מיליון ש"ח, לעומת סך של 36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.8%.

הרווח הנקי הסתכם בסך 8 מיליון ש"ח הן בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 לעומת סך של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פעילות חברות מוחזקות עיקריות (המשך)

דיינרס (מימון) בע"מ (להלן: "דיינרס מימון")

דיינרס מימון הנה חברה בת בבעלות מלאה של דיינרס. החברה עוסקת במימון האשראי של חלק מכרטיסי דיינרס. בשל אופייה זה של דיינרס מימון, היא קיבלה אישור של שלטונות מע"מ כ"מוסד כספי" לצורכי חוק מס ערך מוסף (תשל"ו-1975).

סך כל הנכסים ליום 31 במרס 2010 הסתכם ב-295 מיליון ש"ח, לעומת סך של 250 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 18.0%.

סך ההון העצמי הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-15 מיליון ש"ח, לעומת סך של 4 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009.

סך כל ההכנסות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-9 מיליון ש"ח, לעומת סך של 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 12.5%.

הרווח הנקי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-4 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של פי שלושה.

כ.א.ל. (מימון) בע"מ (להלן: "כאל מימון")

כאל מימון החלה לפעול בחודש יולי 2001 כזרוע המימונית של החברה, לצורך העמדת אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי של החברה ושל דיינרס והשגת מקורות למימונו. בשל אופייה זה של כאל מימון היא קיבלה אישור של שלטונות מע"מ כ"מוסד כספי" לצורכי חוק מס ערך מוסף (תשל"ו - 1975).

סך כל הנכסים ליום 31 במרס 2010 הסתכם ב-1,645 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,521 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 8.2%.

סך כל ההון העצמי הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-102 מיליון ש"ח, לעומת סך של 70 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 45.7%.

סך כל ההכנסות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-44 מיליון ש"ח, לעומת סך של 35 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 25.7%.

הרווח הנקי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-14 מיליון ש"ח, לעומת 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של פי 3.5, בעיקר בשל קיטון בהפרשה לחובות מסופקים.

יציל פיננסים בע"מ (להלן: "יציל פיננסים")

יציל פיננסים עוסקת (באמצעות חברות בנות) במתן שירותי מימון לבתי עסק באמצעות ניכיון של שוברי כרטיסי אשראי של "ישראכרט", "מסטרקארד", "אמריקן אקספרס", "ויזה" ו"דיינרס".

סך כל הנכסים ליום 31 במרס 2010 הסתכם ב-605 מיליון ש"ח, לעומת סך של 417 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 45%.

סך ההון העצמי הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-5.5 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2.8 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009.

סך כל ההכנסות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-2.2 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 57%.

הרווח הנקי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 ב-0.9 מיליון ש"ח, לעומת 0.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 28.6%.

כ.א.ל (פיקדונות) בע"מ (להלן: "כאל פיקדונות")

כאל פיקדונות הינה חברה בת בבעלות מלאה של החברה. חברה העוסקת באחזקת כספי כרטיסים נטענים מראש, (דוגמת כרטיס Wish U Card שהינו "כרטיס מתנה" לטעינת סכום מסוים).

סך כל הנכסים ליום 31 במרס 2010 הסתכם ב-5.2 מיליון ש"ח, לעומת סך של 3 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 73.3%.

סך כל ההון העצמי הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-1.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של 0.9 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 44.4%.

סך כל ההכנסות הסתכמו בסך 0.1 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הסתכם בסך 0.1 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2010, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית ככאל ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית הביקורת, נכללו בדוח השנתי לשנת 2009.

בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

בתקופת הדוח הוגשו דוחות כדלקמן:

- בתאריך 10 בפברואר 2010 הוגש הדוח על פעילויות הביקורת הפנימית ברביע הרביעי של שנת 2009.
- הדוח נידון בוועדת הדירקטוריון לביקורת בתאריך 2 במאי 2010.
- בתאריך 10 במרס 2010 הוגש הדוח על פעילויות הביקורת הפנימית בשנת 2009. הדוח נידון בוועדת הדירקטוריון לביקורת בתאריך 6 במאי 2010.
- הדוח על פעילות הביקורת הפנימית ברביע הראשון של שנת 2010 הוגש בתאריך 22 באפריל 2010 וטרם נידון.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאי הראשי הסיקו, לאור שתי חולשות מהותיות שאותרו במערך הבקרה הפנימי על דיווח כספי, במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, כי נוכח העובדה שטרם הסתיים המהלך לשיפור וחיזוק הבקורות המתייחסות לחולשות המהותיות האמורות, לתום התקופה המכוסה בדוח זה הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה אינן אפקטיביות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים, ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 במרס 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). נוכח העובדה שטרם הסתיים המהלך לחיזוק ושיפור הבקורות המתייחסות לחולשות המהותיות שאותרו במערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, ההנהלה עדיין מאמינה (believes) כי ליום 31 במרס 2010, הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אינה אפקטיבית.

חולשות מהותיות

1. במהלך ביקורת שביצע בשלהי שנת 2009 המבקר הפנימי של החברה, התגלו ליקויים מהותיים בסביבת הבקרה של כאל אינטרנשיונל, חברה בת שבמסגרתה בוצעה עד ליום 31 בדצמבר 2009 הפעילות בתחום הסחר האלקטרוני. לאור ממצאי הביקורת הפנימית ולאור התפתחויות בתחום הסחר האלקטרוני (לפרטים נוספים ראה ביאור 20 ז' לדוחות הכספיים לשנת 2009), החברה נקטה ונוקטת בשורה של צעדים, ובכלל זה החלטה שקיבל דירקטוריון החברה בחודש נובמבר 2009, בדבר השעייתם המיידית של נושאי משרה מסויימים ככאל אינטרנשיונל (ואשר אחד מהם פרש מהחברה טרם פרסום דוחות אלה). על רקע האמור, העריכה הנהלת החברה, במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, את מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ככאל אינטרנשיונל, בהתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני. ההערכה האמורה הצביעה על קיומה של חולשה מהותית במערך הבקרה ברמת הארגון, המתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני, שנובעת מהעדר תהליכי בקרה תומכים וסביבת בקרה נאותה בחברת כאל אינטרנשיונל, הנדרשים בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בפעילות זו ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי (המשך)

מרכיבי הבקרה ברמת הארגון הינם:

- סביבת הבקרה;
- תהליך הערכת הסיכונים ברמת הארגון;
- מידע ותקשורת;
- פיקוח ומעקב.

במרבית המרכיבים האמורים נמצאו ליקויים, שכאמור מצטברים לכדי חולשה מהותית.

כאמור לעיל, הנהלת החברה נקטה ונוקטת בצעדים שונים, ובכלל זה, צעדים לחיזוק ושיפור תהליכי הבקרה המתייחסים לפעילות ז. החברה מצויה בעיצומו של תהליך חיזוק ושיפור הבקרות (remediation) והטמעתן ונערכת להשלמת בדיקת האפקטיביות שלהן בהקדם האפשרי. להערכת הנהלת החברה, הטמעת הבקרות תושלם עד למועד פרסום הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010.

2. על רקע ממצאים של הביקורת הפנימית של החברה, העריכה הנהלת החברה, במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, את הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בהתייחס לרישומי הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום. ההערכה האמורה הצביעה על קיומה של חולשה מהותית, שנבעה מהעדר בקרה פנימית אפקטיבית אשר נדרשת בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בהוצאות, בעיקר הוצאות השיווק והפרסום ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם.

החברה השלימה את מהלך חיזוק ושיפור הבקרות המתייחסות לסעיף, ובכלל זה:

- הגדרת בקרות לויזוא תקופת ההנאה, בכדי להבטיח ייחוס נכון לתקופות הדיווח ("חתך חשבונאי");

- רענון נהלי החברה בכל הקשור לרישום הוצאות וביצוע תשלומים. כמו כן, החברה נערכת להשלמת בדיקת אפקטיביות הבקרות בהקדם האפשרי. להערכת הנהלת החברה, בדיקת אפקטיביות הבקרות תושלם עד למועד פרסום הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010.

הנהלת החברה נערכת להפקת לקחים אשר תבוצע בהקדם האפשרי בעזרת יועצים חיצוניים בעלי שיעור קומה, אשר יישכרו על ידה לשם כך.

יודגש כי הנהלת החברה ביצעה בדיקות מקיפות נוספות בתחומי הפעילות שתוארו לעיל, שלגביהם זוהו חולשות מהותיות, הן במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 והן במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרס 2010, בהיקף שנדרש לדעתה בכדי להשיג רמה סבירה של ביטחון שהדוחות הכספיים מוצגים באופן נאות בכל היבטים המהותיים.

יצוין כי הדוחות הכספיים לתקופות הביניים המדווחות בדוחות כספיים אלה, תואמו בדרך של הצגה מחדש, על מנת לשקף בהם למפרע תיקון טעות במדידת רכיבים מסוימים של הוצאות הפרסום והשיווק של החברה, וכן על מנת לשקף בהם למפרע תיקון של טעות במדידת רכיבים מסוימים של עמלות הסליקה מבתי עסק בפעילות המסחר האלקטרוני. לפרטים נוספים, ראה ביאור 2 ג' לדוחות הכספיים.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה (משרד רואי חשבון סומך חייקין), כפי שצוין בדוח שלהם שהובא בעמוד 99 לדוח השנתי לשנת 2009, אשר נכללה בו חוות דעת שלילית בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009. עם השלמת בדיקת האפקטיביות כאמור לעיל, תבצע ביקורת מיוחדת של רואי החשבון המבקרים בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי בהתייחס לחולשות המהותיות האמורות.

שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים (1)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2010		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה (ממוצעת 2)
שעור הכנסה (הוצאה)	ללא השפעת נגזרים באחוזים		
כולל השפעת נגזרים			
	3.0	58	7,729
	0.6	*-	19
		1	95
3.2	3.0	59	7,843
	-	-	5,611
	(1.9)	5	985
		1	95
(0.4)	(0.3)	6	6,691
2.8			
	3.9	1	147
	3.9	1	147
	(2.9)	2	73
	(2.9)	*-	39
	(2.9)	2	112
	1.0		
	-	-	153
	0.3	*-	422
	0.2	*-	575
	-	-	205
	-	*-	8
	-	*-	213
0.2			

א) מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים
חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי
פיקדונות בבנקים
נגזרי ALM
סה"כ נכסים

התחייבויות
זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי
אשראי מתאגידים בנקאיים
נגזרי ALM
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

ב) מטבע ישראלי צמוד מדד

נכסים
חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי
סה"כ נכסים

התחייבויות

אשראי מתאגידים בנקאיים
כתבי התחייבויות נדחים
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

ג) מט"ח - פעילות מקומית

נכסים
חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי
פיקדונות בבנקים
סה"כ נכסים

התחייבויות

זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי
אשראי מתאגידים בנקאיים
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

* מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים (1) (המשך)

31 במרס 2010

שעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת (2)
כולל השפעת נגזרים באחוזים	ללא השפעת נגזרים באחוזים		
	2.9	60	8,470
		1	95
2.9	2.9	61	8,565
	0.3	6	6,921
		(1)	95
0.4	0.4	(7)	7,016
2.5	2.5		
		*-	
		54	
		(10)	
		44	
			8,470
			72
			(232)
			8,310
			6,921
			1
			478
			7,400
			910
			195
			1,105

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך כל:

הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון

נגזרי ALM

סה"כ נכסים

התחייבויות הכספיות שגרמו להוצאות מימון

נגזרי ALM

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

בגין נגזרי ALM

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה

לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים

(לרבות הפרשה כללית)

רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה

לחובות מסופקים

סך כל:

הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון (3)

נכסים כספיים אחרים

הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות

מסופקים

סך כל הנכסים הכספיים

סך כל:

התחייבויות כספיות שגרמו להוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (5)

התחייבויות כספיות אחרות

סך כל התחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על

התחייבויות כספיות

נכסים לא כספיים

סך כל האמצעים ההוניים

* מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים (1) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2009

שעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת(2)	
כולל השפעת נגזרים באחוזים	ללא השפעת נגזרים באחוזים			
	3.3	56	6,954	(א) מטבע ישראלי לא צמוד
	3.3	*-	5	נכסים
		1	82	חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי
				פיקדונות בבנקים
				נגזרי ALM
3.3	3.3	57	7,041	סה"כ נכסים
	-	-	5,405	התחייבויות
	3.9	7	734	זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי
		3	83	אשראי מתאגידים בנקאיים
				נגזרי ALM
(0.6)	0.5	10	6,222	סה"כ התחייבויות
2.7	2.8			פער הריבית
	4.4	2	194	(ב) מטבע ישראלי צמוד מדד
	4.4	2	194	נכסים
				חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי
				סה"כ נכסים
	3.4	1	57	התחייבויות
	3.9	*-	44	אשראי מתאגידים בנקאיים
	3.6	1	101	כתבי התחייבויות נדחים
(0.8)				סה"כ התחייבויות
				פער הריבית
	-	-	146	(ג) מט"ח - פעילות מקומית (4)
	0.2	*-	308	נכסים
	0.1	*-	454	חייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי
				פיקדונות בבנקים
				סה"כ נכסים
				התחייבויות
				זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי
	20.6	*-	3	אשראי מתאגידים בנקאיים
	0.3	*-	250	סה"כ התחייבויות
(0.2)				פער הריבית

שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים (1) (המשך)

שעור הכנסה (הוצאה)		31 במרס 2009		סכומים מזווחים במיליוני ש"ח
כולל השפעת נגזרים באחוזים	ללא השפעת נגזרים באחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת	
	3.1	59	7,607	סך כל: הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון
		1	82	נגזרי ALM
3.1	3.1	60	7,689	סה"כ נכסים
	(0.5)	(8)	(6,490)	ההתחייבויות הכספיות שגרמו להוצאות מימון
		(3)	(83)	נגזרי ALM
0.7	(0.5)	11	6,573	סה"כ התחייבויות
2.5	2.6			פער הריבית
		(2)		בגין נגזרי ALM
		49		רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
		(20)		הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית)
		29		רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
			7,607	סך כל: הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון (3)
			66	נכסים כספיים אחרים
			(161)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
			7,512	סך כל הנכסים הכספיים
			(6,490)	סך כל: התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (3)
			(2)	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (5)
			(359)	התחייבויות כספיות אחרות
			(6,851)	סך כל ההתחייבויות הכספיות
			661	סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
			171	נכסים לא כספיים
			832	סך כל האמצעים ההוניים

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
 (2) על בסיס יתרות לתחילת כל רבעון. להערכת הנהלת החברה, יתרות אלו משקפות את היתרה בדומה לחישוב יתרות חודשיות.
 (3) למעט מכשירים נגזרים.
 (4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הצהרה (Certification)

אני, ישראל דוד, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁵ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁵ וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

16 במאי 2010

ישראל דוד
מנהל כללי

⁵ כהגדרתם בהוראת הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה (Certification)

אני, שאל מזרחי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁶ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁶ וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידיים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

16 במאי 2010

שאל מזרחי
חשבונאי ראשי

⁶ כהגדרתם בהוראת הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של כרטיסי אשראי לישראל בע"מ וחברות בנות שלה, הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 31 במרס 2010 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופת ביניים התמציתי של חברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בה הינה כ-150 אלפי ש"ח ליום 31 במרס 2010 וחלקה של החברה ברווחיה הינה כ-700 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין לנו מחווים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לביאור 3 ד' בדבר התפתחויות בפעילות המסחר האלקטרוני ולביאור 2 ג' בדוחות הכספיים בדבר הצגה מחדש של הוצאות פרסום ושיווק, של הכנסות מעמלת סליקה ושל הלימות ההון לפי הוראות באזל I.

סומך חייקין
רואי חשבון

16 במאי 2010

תמצית מאזן מאוחד ליום

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)	31 במרס 2010 (בלתי מבוקר)	ביאור
546	357	335	
7,776	**6,927	7,818	4 פיקדונות בנקים
26	26	68	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
150	142	144	ניירות ערך
-	*-	***-	בניינים וציד
81	**83	66	השקעה בחברה כלולה
			נכסים אחרים
8,579	7,535	8,431	סך כל הנכסים
1,072	809	1,059	
5,899	*5,429	5,732	5 התחייבויות:
43	41	35	אשראי מתאגידים בנקאיים
509	**383	451	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
			כתבי התחייבויות נדחים
			התחייבויות אחרות
7,523	6,662	7,277	סך כל ההתחייבויות
-	-	2	זכויות בעלי מניות חיצוניים
1,056	**873	1,152	הון עצמי
8,579	7,535	8,431	סך כל ההתחייבויות וההון

* סווג מחדש.

** הוצג מחדש. ראה ביאור ג'.

*** מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

שאל מזרחי
חשבונאי ראשי

ישראל דוד
מנהל כללי

גיורא עופר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 16 במאי 2010.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		ביאור
	31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)	
948	228	217	7
208	49	54	
1	**_	**_	
1,157	277	271	
78	20	10	
387	98	87	
134	*29	31	
56	14	12	
148	33	35	
803	194	175	
354	83	96	
106	*23	31	
248	60	65	
1	**_	1	
**_	**_	(2)	
249	60	64	
226.8	*54.9	58.5	
109.8	109.8	109.8	

הכנסות

מעסקאות בכרטיסי אשראי
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
לחובות מסופקים
אחרות

הוצאות

הפרשה לחובות מסופקים
תפעול
מכירה ושיווק
הנהלה וכלליות
תשלומים לבנקים

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח
מפעולות רגילות

רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים

חלק החברה ברווחים מפעולות
רגילות של חברות כלולות
לאחר השפעת המס
חלקם של בעלי מניות חיצוניים
ברווח מפעולות רגילות לאחר
מיסים של חברות מאוחדות

רווח נקי

רווח בסיסי:

רווח נקי למניה מפעולות רגילות

הערך הנקוב של הון המניות
המשוקלל (בש"ח)

* הוצג מחדש, ראה ביאור ג'.
** מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון עצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון מניות	עודפים	קרן הון מהפרשי תרגום	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סה"כ
**-	1,056	-	-	1,056
-	-	-	42	42
-	-	-	(10)	(10)
-	64	-	-	64
**-	1,120	-	32	1,152

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2010 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2010
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס רווח נקי לתקופה
יתרה ליום 31 במרס 2010

הון מניות	עודפים	קרן הון מהפרשי תרגום	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סה"כ
**-	*807	4	-	811
-	-	2	-	2
-	*60	-	-	60
**-	867	6	-	873

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2009
קרן הון מהפרשי תרגום
רווח נקי לתקופה
יתרה ליום 31 במרס 2009

הון מניות	עודפים	קרן הון מהפרשי תרגום	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סה"כ
**-	*807	4	-	811
-	-	(4)	-	(4)
-	249	-	-	249
**-	1,056	-	-	1,056

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2009
קרן הון מהפרשי תרגום
רווח נקי לשנה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2009

* הוצג מחדש, ראה ביאור ג'.
** מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שנסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
249	**60	64
(1)	-	(1)
***-	-	2
35	8	10
76	20	10
***-	(3)	7
(4)	(1)	(6)
(2)	(2)	***-
(9)	** (8)	8
161	***, *36	(64)
505	110	30
(464)	(75)	11
(617)	*(102)	(62)
(1)	-	-
(36)	(2)	(4)
(1,118)	(179)	(55)
50	-	-
(32)	*-	(2)
287	43	(11)
590	*120	(167)
(5)	(6)	(6)
890	157	(186)
277	88	(211)
269	269	546
546	357	335

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לשנה
התאמות הדרושות כדי להציג את
תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:
חלק החברה ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברה מאוחדת
פחת על בניינים וציוד
הפרשה לחובות מסופקים
מיסים נדחים, נטו
פיצויי פרישה
שיערוך אשראי מתאגידים בנקאיים וכתבי התחייבויות נדחים
נכסים אחרים
התחייבויות אחרות
מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים

מתן אשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק
עליה בחייבים אחרים בגין
פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
מוניטין מרכישת פעילות
רכישת בניינים וציוד
מזומנים נטו מפעילות בנכסים

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון:

אשראי מתאגידים בנקאיים לזמן ארוך
פירעון אשראי מתאגידים בנקאיים לזמן ארוך
אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים, נטו
עליה (ירידה) בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
פירעון וכתבי התחייבות נדחים
מזומנים נטו מפעילות בהתחייבויות

עליה במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

* סווג מחדש.

** הוצג מחדש. ראה ביאור ג'.

*** מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 1 - כללי

- א.** כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "החברה" או "כאל") נוסדה בשנת 1979 והינה בשליטת בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן "בנק דיסקונט"). כמו כן מחזיק במניות החברה - הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן "בנק הבינלאומי"). החברה פועלת בתחום כרטיסי האשראי (כמותג ויזה מיום הקמתה, כמותג דיינרס משנת 1991 וכמותג מסטרקארד משנת 2002). החברה הינה "תאגיד עזר" על פי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.
- ב.** הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, בהתאם לגילויי דעת של לשכת רואי החשבון בישראל ובהתאם לתקנים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

- 1.** דוחות הביניים נערכו ליום 31 במרס 2010 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2009 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות השנתיים).
- 2.** עיקרי המדיניות החשבונאית יושמו בדוחות ביניים אלה באופן עקבי ליישומם בדוחות השנתיים, למעט האמור להלן:
ניירות הערך בהחזקת החברה אשר אינם חסומים למסחר מסווגים על ידה כניירות ערך זמינים למכירה. בהתאם, ניירות הערך מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן המבוסס על שערי בורסה. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי ההוגן בניכוי מס, נזקפים ישירות לסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי ומועברים לדוח רווח והפסד בעת מימוש.

ב. נתונים לגבי השינויים במדד המחירים לצרכן ושערי החליפין של הדולר של ארה"ב:

שעור השינוי בשער החליפין של הדולר של ארה"ב באחוזים	שעור השינוי במדד המחירים לצרכן באחוזים	
(1.6)	(0.9)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010
10.2	(0.1)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009
(0.7)	3.9	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. הצגה מחדש

הדוחות הכספיים תואמו בדרך של הצגה מחדש על מנת לשקף בהם למפרע תיקון של טעות במדידת רכיבים מסויימים של הוצאות הפרסום והשיווק של החברה (טרם התיקון - מקדמות לספק נרשמו כהוצאה, לאחריו - ההוצאה הוקבלה לתקופת השירות), וכן על-מנת לשקף בהם למפרע תיקון של טעות במדידת רכיבים מסויימים של עמלות הסליקה מבתי עסק בפעילות המסחר האלקטרוני (טרם התיקון אותם רכיבים הוכרו על בסיס מזומן, לאחריו - על בסיס צבירה).

(1) השפעה על המאזן המאוחד ליום 31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)

כמדווח בדוחות כספיים אלה	השפעת ההצגה מחדש	כפי שדווח בעבר	סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
6,927	4	*6,923	חייבים בגין כרטיסי אשראי
83	12	71	נכסים אחרים
383	4	*379	התחייבויות אחרות
873	12	861	הון עצמי

* סווג מחדש.

(2) השפעה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2009 (מבוקר)

כמדווח בדוחות כספיים אלה	השפעת ההצגה מחדש מבוקר	כפי שדווח בעבר	סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
811	9	802	הון עצמי

(3) השפעה על הלימות ההון ליום 31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)

כמדווח בדוחות כספיים אלה	השפעת ההצגה מחדש	כפי שדווח בעבר	באחוזים
22.3	1.4	20.9	יחס הון ראשוני עפ"י באזל I
22.7	1.4	21.3	יחס הון כולל עפ"י באזל I

השינוי ביחס ההון נבע, בין היתר, מסיווג יתרות חייבים וזכאים מסוימות, אשר במסגרת בחינת הנתונים כחלק מההיערכות לבאזל II, עלה כי קיים צורך לקזז ביניהן.

(4) השפעה על הרווח הנקי לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)

מאוחד	סכומים מדווחים באלפי ש"ח
57,052	הרווח כפי שדווח בעבר
4,129	קיטון בהוצאות המכירה והשיווק
(414)	קיטון בהכנסות מעמלות בתי עסק
(966)	גידול במיסים על ההכנסה
59,801	הרווח הנקי כמדווח בדוחות כספיים אלה

(5) השפעה על הרווח למניה לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2009 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים בש"ח

כמדווח בדוחות כספיים אלה	השפעת ההצגה מחדש	כפי שדווח בעבר	
54.9	2.5	52.4	רווח למניה

7. מידע בדבר השפעה של תקני חשבונאות והוראות הדיווח לציבור בתקופה שלפני יישומם

(1) תקן חשבונאות מספר 29 בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והמחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008.

האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים המפקח על הבנקים הודיע, בין היתר, כי במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם את החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר, בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)", אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים הבינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר כוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן ישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת השווי ההוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים" (להלן: החוזר). החוזר מאמץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים כמפורט להלן:

בהתאם לחוזר אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בפרט, בחוזר אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושאים המפורטים להלן:

1. IAS 8, בנושא מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות;
2. IAS 21, בנושא השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ;
3. IAS 33, בנושא רווח למניה;
4. IFRS 2, בנושא תשלום מבוסס מניות;
5. IAS 29, בנושא דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות;
6. IAS 34, בנושא דיווח כספי לתקופות ביניים;
7. IFRS 3 (2008), בנושא צירופי עסקים;
8. IAS 27 (2008), בנושא דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים;
9. IAS 28, בנושא השקעות בחברות כלולות;
10. IAS 36, בנושא ירידת ערך נכסים;
11. IAS 17, בנושא חכירות;
12. IAS 16, בנושא רכוש קבוע;
13. IAS 40, בנושא נדל"ן להשקעה.

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות ישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

תאגידים בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלה החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אשר אומצו בחוזר זה יבוצע בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בתקני דיווח כספי הבינלאומיים האלה, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה כאשר נדרש. מיום 1 בינואר 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים. החברה בוחנת את השלכות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותה לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישומם לראשונה.

ה. הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (להלן: "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרשים תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלהם. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות ביותור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי חובות אחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי". למרות האמור לעיל, בשל מאפייניהם הייחודיים של לקוחות החברה כחברת כרטיסי אשראי, נקבע כי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית הינה 500 אלפי ש"ח או יותר. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי. "הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו ב- ASC 450, Contingencies (במקור תקן חשבונאות אמריקאי FAS, Accounting for Contingencies), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450).

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

הוראה זו צפויה היתה להיות מיושמת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן: "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין, במועד היישום לראשונה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
 - לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור;
 - לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים; וכן
 - לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2010 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.
- לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי ללקוחותיהם, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. החמרה בדרישות התייעוד ודרישות להערכה וביצוע ההפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים שונים, לרבות בגין חשיפות האשראי החוץ מאזניות, עשויה להשפיע על התוצאות המדווחות של החברה ועל מצבה הכספי. בשלב זה, החברה לא צופה כי יחולו שינויים מהותיים בהיקף החובות הבעייתיים ובהיקף יתרות ההפרשה לחובות מסופקים בגין חובות לחברה ובגין החשיפות החוץ מאזניות הקיימות אצלה, כתוצאה מיישום ההוראה. עם זאת, היקף החובות המדווחים בתיק האשראי של הבנק צפוי לקטון בשל מחיקות חשבונאיות אשר לא כרוכות ביותור משפטי. בנוסף, יישום ההוראה מחייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים. כמו כן, הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא בניית מערכת מידע שתקבע את הפרמטרים המובילים לבניית הקבוצות הומוגניות בעלות מאפייני סיכון דומים. מהסיבות המפורטות לעיל, הנהלת החברה אינה יכולה להעריך, בשלב זה, את השלכות יישום ההוראה, לכשתיושם לראשונה, על תוצאותיה הכספיות בעתיד.

בהמשך להוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007, ביום 18 בפברואר 2010 פורסמו על ידי המפקח על הבנקים תיקונים והבהרות להנחיות שנקבעו בהוראה המקורית (להלן: "תיקון ההוראות החדשות"), וכן עדכונים להנחיות מסוימות הכלולות בהוראות ניהול בנקאי תקין, במטרה להתאים את הכללים והמינוחים הקיימים, למונחים ולהנחיות החדשים שנכללו בהוראה המקורית כפי שתוקנה.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

בהתאם לתיקון ההוראות החדשות עודכנו, בין היתר, הוראות הדיווח לציבור באופן המפורט להלן:

- מועד התחילה של ההוראות החדשות נדחה ליום 1.1.2011;
- נקבעו דרישות הגילוי בדוחות הרבעוניים בשנת 2010;
- נקבעה דרישה כי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יכללו, בביאור 2 לדוחות הכספיים ליום 31.12.2010, ביאור פרופורמה המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוזנים ליום 31.12.2010, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה, במתכונת המפורטת בהוראות המעבר;
- נקבעה דרישה כי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יכללו בדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31.12.2010 דיון בהשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוזנים ליום 31.12.2010 ועל איכות האשראי, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה וכן להתייחס לנתוני הפרופורמה הרלוונטיים בכל מקום בו בדוח הדירקטוריון נכלל דיון או ניתנה התייחסות ליתרות ליום 31.12.2010 אשר אמורות להיות מושפעות מההוראות החדשות;
- נקבעו דרישות הגילוי בדוחות ליום 31.3.2011 על ההשפעה של האימוץ לראשונה של ההוראות החדשות, לרבות מתכונת של דוח על השינויים בהון העצמי ושל התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2011;
- נקבעו הנחיות לאופן החישוב של הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשנים 2011-2012 וכן תוקן הטיפול ומתכונת הדיווח בנוגע להפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים. בפרט, נקבע כי תאגידים בנקאיים לא יידרשו להחזיק הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים, אך יידרשו לוודא כי סכום יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין החבויות במשרדי התאגיד הבנקאי בישראל (על בסיס בנק) לא יפחת מסכום יתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", ברוטו ממס.

במקביל, פורסם חוזר בו הותאמו דרישות ההוראה להנחיות של הוראה 311, בדבר "יחס הון מזערי" בנושא חישוב סכומים לצורך החישוב של יחס הלימות ההון של תאגיד בנקאי. בפרט, נקבע כי יתרות הנכסים וחיפוט האשראי בגין הפריטים החוץ מאזניים יחושבו לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, הפרשות פרטניות וקבוצתיות להפסדי אשראי והפרשות אחרות לירידת ערכם של נכסים אך בתוספת ההפרשה הכללית לחובות מסופקים הנכללת בהון המשני. כמו כן, נקבע כי סיכון אשראי בסיווג שלילי, סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת וסיכון אשראי אחר בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אותו חלק בחוב המכוסה בסכומים המותרים לניכוי כמפורט בסעיף 5 להוראה מס' 313, אשר ישוקלל בשיעור של 100%;

יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/ או הקמה של מערכת תשתית מחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. החברה נמצאת בעיצומו של תהליך מחשובי מקיף, אשר ייתן מענה לדרישות הזיהוי, המדידה והגילוי הנגזרים מההוראה, ואשר פיתוחו הסופי צפוי להסתיים במהלך חודש נובמבר 2010. יישום התהליך מתבצע, בין היתר, תוך סיוע של חברת ייעוץ חיצוני מובילה בתחומה אשר מלווה את החברה ביישום ההוראה. למיטב הערכת החברה, ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על מצבה הכספי של החברה למועד המעבר.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 3 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד והחברה		
31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010

5,037	6,244	4,680
8,401	14,479	8,630

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:
סיכון האשראי באחריות החברה
סיכון האשראי באחריות הבנק

ב. כנגד החברה וחברות מאוחדות תלויות ועומדות תביעות שונות. לדעת הנהלות החברה והחברות המאוחדות, בהתבסס על חוות דעת יועציהן המשפטיים, נכללות בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשות.

ג. הממונה על ההגבלים העסקיים

בין החברה, הבנק הבינלאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי קארד בע"מ (בהתאמה: "הבנק הבינלאומי", "בנק דיסקונט", "בנק לאומי" ו"לאומי קארד") (כולם ביחד: "המבקשים" או "המערערים") קיים הסדר לסליקה צולבת.

הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") העניק למבקשים פטור להסדר הסליקה הצולבת, אלא שבמסגרת זו הממונה לא פטר את שיעורי עמלות, והפנה את המבקשים לבית הדין להגבלים עסקיים ("בית הדין"), לקבלת אישור לשיעורי עמלת המנפיק. במרוצת השנים העניק בית הדין למבקשים היתרים ארעיים וזמניים המאשרים להם לגבות עמלות מנפיק בשיעורים שהוסכמו. במקביל, הוארך תוקפו של הפטור הכללי מעת לעת. ההליך בבית הדין פוצל לשניים ונקבע כי המתודולוגיה הראויה לקביעת עמלת המנפיק תידון תחילה, ורק לאחר מכן יידרש בית הדין ליישומה. ביום 31 באוגוסט 2006 ניתנה החלטת בית הדין בעניין המתודולוגיה לקביעת עמלת המנפיק, תוך שהוא מאמץ את עיקרי עמדת הממונה ("החלטת המתודולוגיה"). במסגרת החלטת המתודולוגיה, נקבע בין היתר, כי המתודולוגיה הראויה לחישוב עמלת המנפיק מורכבת מעלות אישור העסקה, עלות הבטחת תשלום ועלות מימון האשראי. כן נקבע, כי הקטגוריות שיובאו בחשבון לעניין עמלה זו ייקבעו על פי עלויות הבטחת התשלום בעסקאות השונות, עלות אישור העסקה ועל פי הפקת התועלת מהבטחת התשלום. עוד קבע בית הדין, כי שיעורי עלויות אלה יקבעו על ידי מומחה חיצוני.

ביום 6 בספטמבר 2006 העניק הממונה פטור לשיעור עמלת המנפיק אשר גובים המבקשים, עד ליום 31 באוקטובר 2006. באותה עת ראה הממונה לנגד עיניו הסכם שהלך והתגבש בין כל חברות כרטיסי האשראי (ובכלל זה ישראל כרטיס בע"מ), באופן שיפתח את ענף הסליקה של כרטיסי מסטרקארד לתחרות (להלן: "ההסדר המשולש").

ההסדר המשולש קובע, בין היתר, את שיעורי עמלת המנפיק ואת מבנה הקטגוריות של העמלה שיחולו על חברות כרטיסי האשראי למשך תקופת תחולתו. כמו כן, הוא מתווה ירידה הדרגתית של שיעורי עמלת המנפיק עד לשיעור ממוצע של 0.875% מיום 1.7.2012, לצד צמצום מספר הקטגוריות לאורך תקופת ההסכם המשולש.

יוער, כי ההסדר המשולש קובע בין היתר, כי החל מיום 1.7.2010, עמלת המנפיק תרד לתקופה של שנתיים לשיעור ממוצע שלא יעלה על 0.975%. עוד קובע ההסדר המשולש בין היתר, כי החל ממועד זה, הקטגוריה העליונה והאמצעית יאוחדו, והפחתת עמלת המנפיק תתבצע מקטגוריה זו. בנוסף, הקטגוריה הנמוכה, תשתנה כך שיוותרו בה רק בתי עסק בהתאם להחלטת המתודולוגיה.

בעניין זה נתקבל מכתב מטעם רשות ההגבלים ביום 22 באפריל 2010. במכתבה מציינת הרשות כי לפי עמדתה, החל מיום 1 ביולי 2010 ככלל אין מקום לקיומן של קטגוריות, והואיל ולא ניתנה החלטה אחרת שעל פיה זכאים בתי עסק מסוימים להיכלל בקטגוריה הנמוכה, אזי החל מיום 1 ביולי 2010 אין עוד מקום לקיומה של קטגוריה נמוכה, ויש לבטלה. מכתב זה טרם נענה על ידי החברה או מי מטעמה.

ביום 30 באוקטובר 2006 הובא ההסדר המשולש לאישור בית הדין. להסדר המשולש הוגשו חמש התנגדויות על ידי שירותי בריאות כללית, סופר פארם, סלקום ישראל בע"מ וסלקום תקשורת קווית שותפות מוגבלת, אייס ופרטנר תקשורת בע"מ. החברה הגישה את תשובותיה להתנגדויות.

ביאור 3 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ביום 31 באוקטובר 2007 ניתן היתר זמני להסדר המשולש. היתר זה הוארך מעת לעת על ידי בית הדין. לפי החלטת בית הדין מיום 28 באוקטובר 2009, ההיתר הזמני הוארך עד ליום 30 ביוני 2010.

ביום 23 בנובמבר 2009 נתקבל מכתב מטעם הממונה, לפי נרשמו חריגות כלפי מעלה מממוצע שיעור העמלה המקסימאלי שהותר בהסדר המשולש, אשר לא קוזז בתקופות העוקבות. להערכת הנהלת החברה, לא קיימת חשיפה כספית מהותית הנובעת מהשלכות המכתב.

בהתאם להחלטת המתודולוגיה קבע בית הדין, כי על מנת לבחון אם ההסכם המשולש שהובא לאישורו עולה בקנה אחד עם טובת הציבור, תמנה הממונה מומחה ("המומחה"), לבחינת שיעור עמלת המנפיק, הקטגוריות וקצב ההפחתה שלה. ביום 4 בינואר 2009 הומצאה חוות דעת המומחה. הצדדים ובכללם החברה, ויתרו על חקירת המומחה ועל הגשת סיכומי טענות בשלב זה ובית הדין התבקש להורות למומחה להמשיך בעבודתו לשלב השני, עד למתן חוות דעתו הסופית. בהתאם, בית הדין קבע בהחלטה מיום 4 ביוני 2009, כי מועד חקירת המומחה שהיה קבוע ליום 7 ביוני 2009 יבוטל.

ביום 28 בדצמבר 2009 הגישה הממונה הודעה, ייבצר מהממונה להשלים את חוות דעתו הסופית. משכך, בימים אלו מתבצעת העברה מסודרת של כל החומר שנאסף על ידי המומחה אל רשות ההגבלים העסקיים. הממונה בוחנת חלופות שיאפשרו את סיום עבודת המומחה במהירות וביעילות. חלופות אלו יובאו בפני בית הדין להחלטתו.

ביום 25 בפברואר 2010 יצאה מלפני בית הדין החלטה בה נקבעה זהות השופטת שאליה יועבר התיק לטיפול. הכנסות הסליקה הן פונקציה של עמלות סליקה מבתי עסק, עמלה צולבת בין חברות כרטיסי אשראי ומחזורי הסליקה של החברה. לירידה בשיעור העמלה הצולבת צפויה השפעה על שיעורי עמלות הסליקה מבתי עסק.

ד. התפתחויות במגזר הסחר האלקטרוני

בעקבות ריבוי חיובים חוזרים בגין ביטולי עסקאות שארעו עד סוף שנת 2009, בעיקר בתחום ענף תוספי המזון, שנסלקו על ידי חברה בת של החברה, כאל אינטרנשיונל, הוטלו על ידי ארגון ויזה אירופה סנקציות כספיות בסכום של כ-18 מיליון דולר. בחודש ספטמבר 2009 הטילה ויזה אירופה על כאל אינטרנשיונל איסור להתקשר עם בתי עסק חדשים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 15 בדצמבר 2009. בחודש נובמבר 2009 הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת, וזאת בתקופה של שלושה חודשים המתחילה ביום 1 בדצמבר 2009. במידה והחברה לא תעמוד בתכנית ותחרוג מכללי הארגון תישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, הפסקת חברותה בארגון. החברה נקטה ונוקטת שורה של צעדים על מנת להבטיח עמידה בכללי ארגון ויזה אירופה ובתכנית ההפחתה, ובין היתר החליט דירקטוריון החברה, בישיבה מיום 12 בנובמבר 2009, על השעייתם המיידית של נושאי משרה מסוימים בכאל אינטרנשיונל (ואשר אחד מהם פרש מהחברה טרם פרסום דוחות אלה). לאור הצעדים שנקטה החברה, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפניה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לחברה לחזור ולגייס בתי עסק חדשים. החברה נערכת בימים אלה לקראת חזרה לפסי פעילות רגילים, ובכלל זה גיוס בתי עסק חדשים, הפועלים בתחומי פעילות הסחר האלקטרוני. בחודש פברואר 2010 התקבלה פניה מארגון מאסטרקארד העולמי (להלן: "מאסטרקארד"), בה מצביעה מאסטרקארד על שורה של חריגות לכאורה מכללי מאסטרקארד על ידי בתי עסק (בעיקר עסקאות בתחום ההימורים). החברה ערערה בפני מאסטרקארד על הקביעות שנכללו בפנייתה. ביום 22 במרס הודיעה מאסטרקארד כי תחייב את החברה, בהתאם לכללי הארגון, בסך של כ-3.6 מיליון דולר בגין החריגות שצויינו לעיל. בהודעה הביעה מאסטרקארד את הערכתה לפעולות המיידיות שנקטה החברה בעקבות קבלת ההודעה הקודמת על חריגה מכללי מאסטרקארד. בהתאם להסכמים עם בתי העסק, חויבו מרבית בתי העסק הרלבנטיים בעלות הסנקציות הכספיות. עם זאת, אין בידי החברה בטחונות בהיקף המכסה את מלוא סכום החיוב כאמור ועלולה להיווצר חשיפה מסויימת, לא מהותית, בעניין זה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 3 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

החברה פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה הצעדים הבאים:

- שנויים ארגוניים, אשר במסגרתם בוצעה הפרדה בין הפעילות העסקית של כאל אינטרנשיונל לבין ניהול הסיכונים, והעברת האחריות לתחום ניהול הסיכונים בכאל אינטרנשיונל לאגף ניהול הסיכונים בחברה;
- הפסקת פעילות עם בתי עסק, בעלי שיעור חיובים חוזרים גבוה, אשר הובילה לירידה משמעותית במחזורי הסליקה ובשיעורי החיובים החוזרים;
- ביצוע הליך חיתום מחדש של בתי עסק בתחום הסליקה האלקטרונית, בהתאם לדרישות הארגונים הבינלאומיים, באמצעות חברה חיצונית;
- גיבוש נוהלי עבודה לפעילות הסליקה האלקטרונית;
- פיתוח מנגנוני ניטור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות;
- מעקב וניטור אחר הטיפול בנושא על ידי ועדת אשראי בחברה.

כמו כן, נקטה החברה בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת התקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה.

כמטרה לצמצם את הסיכונים בתחום הסליקה הבינלאומית, הופסקה סליקת בתי עסק שעוסקים בתחומי התוכן המוגדרים כ"למבוגרים בלבד", וזאת בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה.

לאור האמור, להערכת החברה, הסיכוי להתממשות הסיכון לשלילת רישיון הסליקה הבינלאומית של כרטיסי ויזה, והסיכוי לשלילת חברותה בארגון ויזה הבינלאומי, הינם קלושים.

מספר בתי עסק ומאגדים העלו לאחרונה דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות בחודשים האחרונים וצמצום פעילות הסליקה האלקטרונית עם בתי עסק מסוימים, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים. דרישות אלה עלולות להגיע לכדי הליך משפטי, במסגרתו תיתבע החברה בסכומים מהותיים.

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות מתאימות, בהתאם להערכת הנהלת החברה, בגין החשיפות הכספיות השונות שתוארו לעיל.

להלן מידע בדבר תוצאות פעילותם של כל בתי העסק אשר ההתקשרות עימם הופסקה, או שנתקבלה החלטה בדבר הפסקת ההתקשרות עמם:

			במיליוני ש"ח
לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	
122	33	9	הכנסות
80	15	4	הוצאות*
42	18	5	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
			הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
11	5	1	
31	13	4	רווח נקי
			מזה: הפסד לאחר מס שנבע במישרין מהפסקת ההתקשרות
(19)	-	(7)	

* ההוצאות כוללות הוצאות משתנות אשר יוחסו לבתי העסק שנותקו, בהתאם למחזורי ולכמויות העסקאות של בתי עסק אלו, וכן הפרשות שנבעו בגין אותם בתי עסק.

ביאור 3 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

במספר ביקורות פנים שנערכו בחודשים האחרונים בכאל אינטרנשיונל על ידי המבקר הפנימי של כאל וכאל אינטרנשיונל, עלו ממצאים המצביעים על ליקויים בתחומים שונים, ובין היתר בהליך החיתום שביצעה החברה לבתי העסק עימם התקשרה בהסכמים לסליקה במגזר הסחר האלקטרוני. הממצאים מצביעים על ליקויים בתחום ניהול הסיכונים, אי קיום נאות של בקורות ותיעוד, אי ציות לכללי הארגונים הבינלאומיים ואי קיום, לכאורה, של חובות הנובעות מכללי איסור הלבנת הון. ממצאים אלה נלמדים על ידי החברה, ולגבי חלקם כבר ננקטו פעולות שונות.

המבקר הפנימי ממשיך בבדיקת היבטים שונים הקשורים בפעילות החברה, ובכלל זה בקשר להתנהלות לבתי תקינה, לרבות חשדות להתקשרויות שונות בחוסר סמכות.

לאחרונה נמסר לחברה על ידי בנק דיסקונט, כי דירקטוריון הבנק מינה משפטן בעל שם לבדיקת הפיקוח והבקרה ודרך קבלת ההחלטות בחברה וכאל אינטרנשיונל, נוכח הליקויים עליהם הצביע המבקר הפנימי בדוחות הביקורת, וכן לבצע הליך של הפקת לקחים נוכח הממצאים הנ"ל, ולהמליץ לדירקטוריון הבנק על צעדים שמטרתם מניעת הישנות אירועים דומים בעתיד.

ביום 22 בדצמבר 2009, הוחלט על העברת פעילות הסחר האלקטרוני בחו"ל מחברת כאל אינטרנשיונל בע"מ לחברת כאל. העברת הפעילות תבצע בדרך של מיזוג כמשמעותו בחוק החברות (התשנ"ט-1999). ההחלטה על העברת הפעילות התקבלה במסגרת שינוי מבני כולל, במסגרתו הועברה, בין היתר, אחריות הניטור והבקרה לאורגנים המופקדים על ניהול הסיכונים של החברה, במטרה לתת מענה הולם לדרישות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ובמטרה להרחיב את הפיקוח והבקרה על פעילות הסחר האלקטרוני בחו"ל. השלמת המיזוג תהיה בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי חוק החברות וכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג. למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם התקיימו כל התנאים המתלים.

ה. ביום 21 בינואר 2010 הודיע דירקטוריון ויזה העולמית על תכנית לשחרור הגבלות סחירות של מניות מסוימות, אשר הוקצו בעבר לחברות בארגון ויזה, ובכלל זה לחברה, בעת הנפקת המניות של ויזה העולמית לציבור. מהתכנית עולה, כי בגין מחצית מהמניות בהן מחזיקה החברה תשוחרר החסימה למסחר החל מיום 8 במרס 2010. המחצית השנייה של המניות בהן מחזיקה החברה, תשוחרר למסחר ביום 25 במרס 2011, המועד שנקבע בעת ההקצאה המקורית. במהלך חודש אפריל 2010 מימשה החברה את כל מניותיה החופשיות למסחר. בשל שיערוך המניות, הכירה החברה ברבעון הראשון של 2010 בקרן הון (לאחר השפעת המס) של כ-32 מיליון ש"ח. כמו כן, בעקבות מימוש המניות, צפויה החברה להכיר ברווח נקי (לאחר השפעת המס) של כ-16 מיליון ש"ח בדוחות הרבעון השני של 2010.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 4 - חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	31 במרס		שיעור ריבית ממוצעת שנתית 2009 לעסקאות בחודש האחרון		ליתרה ליום %	
	2009 (בלתי מבוקר)	2010	%	%		
5,427	*4,875	5,500	-	-		חייבים בגין כרטיסי אשראי (1) (2)
2,117	1,864	2,098	13.1	12.2		אשראי למחזיקי כרטיס (3)
325	188	333	3.9	3.9		אשראי לבתי עסק (4)
7,869	6,927	7,931				סך הכל
228	171	238				בניכוי: הפרשה לחובות מסופקים
						סך הכל חייבים ואשראי למחזיקי כרטיס
7,641	6,756	7,693				אשראי ולבתי עסק
45	*81	38				חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
82	**78	79				הכנסות לקבל
8	12	8				אחרים
7,776	6,927	7,818				סך כל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
4,406	4,254	4,471				(1) מזה באחריות בנקים

- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים ע"ח בית העסק ועסקאות אחרות.
- (3) אשראי למחזיקי כרטיס - כולל העמדת אשראי לעסקות קרדיט, אשראי שהועמד בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר והלוואות אחרות.
- (4) כולל ניכיון שוברים לבתי עסק בסך 210 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2010 ו-170 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2009, ו-209 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009. כמו כן, כולל מקדמות לבתי עסק כנגד שוברי כרטיסי אשראי בסך 13 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2010, 9 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2009 ו-28 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009.

* סווג מחדש.

** הוצג מחדש. ראה ביאור ג'.

ביאור 5 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	31 במרס		
	2009 (בלתי מבוקר)	2010	
5,257	*4,971	5,194	בתי עסק (1)
541	*376	438	חברות כרטיסי אשראי וארגונים בינלאומיים
19	13	19	הכנסות מראש
40	40	38	הפרשה לנקודות
42	29	43	הוצאות לשלם
5,899	5,429	5,732	

- (1) בניכוי יתרת ניכיון שוברים לבתי עסק בסך 417 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2010, 284 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2009, ו-408 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2009.
- * סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 6 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. מבנה ההון

<u>31 בדצמבר 2009</u>	<u>31 במרס 2010</u>	
		הון רובד 1
1,056	1,152	הון עצמי
*-	2	זכויות מיעוט בהון העצמי של חברה מאוחדת
(2)	(2)	בניכוי מוניטין
-	(32)	בניכוי רווחים בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות
<u>1,054</u>	<u>1,120</u>	ערך זמינים למכירה
		סך הכל הון רובד 1
		הון רובד 2 עליון
-	19	45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס
		המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע
		זמינים למכירה
<u>15</u>	<u>13</u>	הון רובד 2 תחתון
<u>15</u>	<u>32</u>	כתבי התחייבות נדחים
		סך הכל הון רובד 2
<u>1,069</u>	<u>1,152</u>	הון כולל כשיר

* מייצג סכום הנמוך מ-1 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 6 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים

ב. הלימות הון

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
באזל (א) (2)	באזל (א) (2)	באזל (א) (4)
	במיליוני ש"ח	
1,054	*872	1,120
15	19	32
<u>1,069</u>	<u>891</u>	<u>1,152</u>
6,048	3,855	5,463
82	57	57
<u>1,673</u>	<u>-</u>	<u>1,689</u>
<u>7,803</u>	<u>3,912</u>	<u>7,209</u>
באחוזים		
13.5	*22.3	15.5
13.7	*22.7	16.0
<u>9.0</u>	<u>9.0</u>	<u>9.0</u>
9.8	13.7	11.7
9.8	13.7	11.7
<u>9.0</u>	<u>9.0</u>	<u>9.0</u>

1. הון לצורך חישוב יחס ההון
הון רובד 1, לאחר ניכויים
הון רובד 2
סה"כ הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
סיכון אשראי
סיכונים שוק
סיכון תפעולי
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
- ג. חברות בת משמעותיות
דיינרס קלוב לישראל בע"מ
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" מיום 31 בדצמבר 2008.
 (2) מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק". הכותרת של מונחים מסויימים שנקבעו בהוראות אלה וסיכומי ביניים מסויימים שהוצגו בביאור זה בדוחות שפורסמו בעבר, הותאמו וסווגו מחדש לפי מתכונת הגילוי של השנה השוטפת.

* הוצג מחדש. ראה ביאור ג'.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 7 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31 במרס 2009	31 במרס 2010	
629	155	142	הכנסות מבתי עסק:
51	9	10	עמלות בתי עסק
680	164	152	הכנסות אחרות
			סך כל ההכנסות מבתי עסק - ברוטו
(174)	(41)	(45)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
506	123	107	סך כל ההכנסות מבתי עסק - נטו
241	55	60	הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי:
147	38	37	עמלות מנפיק
43	9	10	עמלות שירות
11	3	3	עמלות מעסקאות בחו"ל
			הכנסות אחרות
442	105	110	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
948	228	217	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 8 - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מגזרי החברה הינם מגזר הסליקה, מגזר הנפקה ומגזר הסחר האלקטרוני אשר טרם סיווגו מחדש נכלל במסגרת מגזר הסליקה.

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2010

מגזר סליקה	מגזר סחר אלקטרוני	מגזר הנפקה	סך הכל מאוחד
85	22	110	217
(57)	-	57	-
28	22	167	217
5	(2)	51	54
33	20	218	271
23	6	58	87
-	-	35	35
4	6	54	64

**מידע על הרווח וההפסד:
הכנסות:**

הכנסות עמלות מחיצונים
הכנסות עמלות בינמגזרים

סך הכל

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכנסות

הוצאות תפעול
תשלומים לבנקים

רווח נקי

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2009

מגזר סליקה*	מגזר סחר אלקטרוני*	מגזר הנפקה	סך הכל מאוחד
78	45	105	228
(53)	-	53	-
25	45	158	228
9	(2)	42	49
34	43	200	277
24	14	60	98
-	-	33	33
6	16	**38	60

**מידע על הרווח וההפסד:
הכנסות:**

הכנסות עמלות מחיצונים
הכנסות עמלות בינמגזרים

סך הכל

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכנסות

הוצאות תפעול
תשלומים לבנקים

רווח נקי

* סווג מחדש.
** הוצג מחדש. ראה ביאור ג'.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010

ביאור 8 - מגזרי פעילות (המשך):

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			
מגזר סליקה*	מגזר סחר אלקטרוני*	מגזר הנפקה (מבוקר)	סך הכל מאוחד
331	175	442	948
(225)	-	225	-
106	175	667	948
22	(10)	196	208
1	-	-	1
129	165	863	1,157
82	82	223	387
-	-	148	148
21	42	186	249

מידע על הרווח וההפסד:

הכנסות:

הכנסות עמלות מחיצונים

הכנסות עמלות בינמגזרים

סך הכל

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני

הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות אחרות

סך הכנסות

הוצאות תפעול

תשלומים לבנקים

רווח נקי

* סווג מחדש.